ЗВЯЗДА

24 ліпеня 1998 г. пятніца, № 146 (23497)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● кошт 3000 рублёў

ГОМЕЛЬСКІ АБЛВЫКАНКАМ ПРОСІЦЬ УРАД ВЫДЗЕЛІЦЬ 20 МЛРД. РУБЛЁЎ ДЛЯ АКАЗАННЯ ДАПАМОГІ РАЁНАМ, ШТО ПАЦЯРПЕЛІ АД ПРАЛІЎНЫХ ДАЖДЖОЎ

Гомельскі аблвыканкам накіраваў на ўрад рэспублікі хадайніцтва аб выдзяленні 20 млрд. рублёў для аказання дапамогі раёнам вобласці, што пацярпелі ад праліўных дажджоў. Гэтая сума ў 35 разоў меншая за рэальны ўрон, нанесены прыродай.

Дзякуючы сонечнаму надвор'ю апошніх дзён у Петрыкаўскім, Лельчыцкім і Ельскім раёнах сітуацыя больш-менш нармалізавалася, а вось Жыткавіцкі раён працягваюць залішаць дробныя рачулкі і Прыпяць, якія выйшлі з берагоў. Вада затапіла сельскагаспадарчыя ўгоддзі, і калі да чакаемага ўраджаю спецыялісты спадзяюцца сабраць каля 5 тэсяч тон бульбы, відаць, не будзе зусім. Істотна залітыя вадою і прыватны сектар: у 20 дамах вада стаіць прама ў жылых памяшканнях, а ў 100 — на ўзроўні падвалаў. У гэтых раёнах працуюць спецыялісты Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Ірына МАКАВЕЦКАЯ, БелаПАН.

ГРЫБНЫ СЕЗОН УЖО ЗБІРАЕ СВАЕ АХВЯРЫ

Не паспелі скончыцца нудныя, амаль восеньскія дажджы, як тысячы беларусаў накіраваліся ў лес на грыбное паляванне. Між іншым, як сведчаць медыкі, ніводны грыбны сезон не абыходзіцца без ахвяр. Напрыклад, у мінулым годзе ў нашай краіне з грыбнымі атручэннямі былі зарэгістраваны 143 пацярпелыя, для пяці з якіх грыбы сталі прычынай смерці. Галоўны «грыбны ўдар» прыняла на сябе Гродзенская і Гомельская вобласці.

Сумны спіс распачаты ўжо, на жаль, і ў гэтым годзе. Па звестках аддзела гігіены харчавання Рэспубліканскага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, у Беларусі з пачатку лета мелі месца 18 выпадкаў атручэння, 16 з якіх прыпала на Гродзенскую вобласць. Двое пацярпелых зарэгістраваны на Гомельшчыне. Тут нястрымна ўдзяліліся на ахвяры атручэння страчкамі. Прычым гаспадыня, якая засолвала грыбы, атруцілася сама.

На словах спецыялістаў, часцей за ўсё людзі атручваюцца свінухамі, страчкамі, несадомымі пласціністымі грыбамі, падобнымі на сыраежкі, і парасонавымі грыбамі. Справа ў тым, што існуе цэлая група ўмоўна ядомых грыбоў (смаржкі, свінухі, ваўнянкі, падгрудзкі, некаторыя віды сыраежак), якія патрабуюць дадатковай апрацоўкі перад ужываннем у ежу. Да таго ж атручыцца можна нават ядомымі грыбамі, толькі старымі, якія нават белымі, падвясінавікамі, падбярозавікамі, бо пры старэнні грыбоў у іх адбываюцца складаныя хімічныя працэсы з утварэннем высокатаксічных злучэнняў. Такія грыбы лепш увогуле выкідваць. І яшчэ: грыбы — гэта цяжкапераўтраўляемая ежа (у параўнанні з жывёльным мясам і мясам птушкі засвальнасць грыбоў на 50 працэнтаў ніжэйшая), таму лепш не даваць іх дзецям, якім арганізм развівае на павышанае ўтрыманне ў грыбной прадукцыі жывёльнага бялку даволі балюча.

Надзея НІКАЛАЕВА.

КРЫМІНАЛ

Махінацыям настаў канец

Навошта чалавеку грошы? Каб жыць — купляць ежу і адзенне, мэблю і тэхніку, вучыць дзяцей і папраўляць здароўе. Навошта чалавеку вялікія грошы? Каб добра жыць...

Прыблізна так, відаць, разважала дырэктар аднаго з мінскіх таварыстваў з абмежаванай адказнасцю. І ў прынцыпе яна мела рацыю. З адным толькі выключэннем — грошы сама зарабляла, а ўкрасці ў дзяржавы. Што яна і паспяхова рабіла. Як сведчаць матэрыялы афіцыйных матэрыялаў следства, гэты дырэктар ТАА падаравала ў тым, што «шляхам прадстаўлення падложных дакументаў у банкі Мінска і Мінскай вобласці здзейсніла выманьванне крэдытаў і крадзеж грошай», прычыніўшы ўрон дзяржаве на 18 мільярдаў рублёў. Уяўляеце лічбу!

Расследаванне крымінальнай справы, якое вяло следчае ўпраўленне УУС Мінаблвыканкама, завершана. Далейшыя лёс дырэктара-авантурысткі павінен вырашыць суд.

Антон ЗАПОЛЬСКІ.

Ні валюты, ні аўто

Рассталіся з 51 тысячай амерыканскіх долараў 33-гадовы Аляксандр Бобрык і яго прыяцель 30-гадовы Андрэй Салаўёў з Падмаскоўя, якія часова нідзе не працуюць. Грошы канфіскаваны і перададзены ў даход беларускай дзяржавы.

Акрамя таго, кожнаму з іх давядзецца заплаціць штраф у памеры 175 мільёнаў беларускіх рублёў. Такі прыгавор аб'явіў суд Гродзенскага раёна, які, разгледзеўшы крымінальную справу, прызнаў абодвух вінаватымі ў спробе незаконна правезці праз мытню каштоўнасці ў буйным памеры, прычым па папярэдняй змове.

Прыехаўшы ў Гродна з Балашыхінскага раёна Маскоўскай вобласці, Бобрык і Салаўёў накіраваліся з прыгранічнага абласнога цэнтра ў Літву, паводле іх слоў, каб купіць аўтамабілі. У час запаўнення мытных дэкларацый на пагранічным кантрольна-прапускным пункце «Прывалка», куды яны дабраліся пешшу, расіяне «забыліся» ўказаць колькасць валюты, якую мелі пры сабе. Не зрабілі яны гэтага і вусна, растлумачыўшы свой учынак тым, што вельмі спяшаліся. Пры аглядзе паклажы, якая была пры іх, мытнікі знайшлі 51 тысячу долараў.

Канстанцін БАЛАТЭВІЧ, БЕЛТА.

Працэс ліквідацыі партый працягваецца

27 ліпеня Вярхоўны суд вырашыць лёс Беларускай сацыялістычнай партыі. Калі аргументы Міністэрства юстыцыі, якое выступіла ініцыятарам разгляду справы, пададуцца суддзям абгрунтаванымі, то гэта будзе ўжо восьмая палітычная арганізацыя, выкрасленая з Дзяржаўнага рэестра па рашэнню вышэйшай судовай інстанцыі. Мінюст жа сцвярджае, што, паводле яго праверак, у партыі не вядзецца фактычная дзейнасць, адсутнічае патрэбная колькасць рэгіянальных структур.

Беларуская сацыялістычная партыя была заснавана роўна чатыры гады таму: устаноўчы з'езд адбыўся 28 ліпеня 1994 года. А праз месяц яе старшыня, тады віцэ-спікер Вярхоўнага Савета Уладзімір Кузняцоў атрымаў дакументы аб афіцыйнай рэгістрацыі. Гэты факт стаў падставай для таго, каб пра новую арганізацыю загаварылі як пра «партыю ўлады». Прычым у гэтым было зерне праўды: акрамя У. Кузняцова ў БСП уступілі яшчэ некалькі вельмі ўплывовых дзяржаўных чыноўнікаў. Але нягледзячы на гэта на выбарах у парламент новага склікання партыя не змагла дасягнуць больш-менш значнага поспеху.

Згодна са звесткамі Міністэрства юстыцыі, на сённяшні дзень у краіне працягваюць юрыдычна дзейнічаць яшчэ 29 партый. Усяго ж у Дзяржаўным рэестры запісаны 42 арганізацыі. Некалькі партый самаліквідаваліся і без дапамогі Вярхоўнага суда.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

У ВЫКАНКАМЕ САЮЗА БЕЛАРУСІ І РАСІІ РАЗГЛЕДЖАНА ПЫТАННЕ АБ СТВАРЭННІ ТЭЛЕРАДЫЁВЯШЧАЛЬНАЙ КАМПАНІІ САЮЗА

Падчас нарады ў Выканаўчым камітэце Саюза Беларусі і Расіі, якая прайшла днямі ў Маскве, абмяркоўвалася пытанне аб ходзе стварэння тэлерадыёвяшчальнай кампаніі Саюза.

У прадстаўніцтве Выканкама Саюза ў Мінску прайшла прэс-канферэнцыя па выніках гэтай нарады.

Як паведаміў журналістам кіраўнік спраў Выканкама Уладзімір Пакроўскі, было прапанавана стварыць мабільныя рэдакцыі і выдзеліць неабходны час трансляцыі на базе каналаў Усерасійскай дзяржаўнай тэлерадыёвяшчальнай кампаніі. «Замест стварэння адзінага друкаванага органа — часопіса «Саюз» — з'явілася больш пажаданая ідэя стварэння газеты — аператыўнага інфармацыйнага органа Саюза», — сказаў У.Пакроўскі.

Марат ГАРАВЫ, БелаПАН.

У ПРЫМОР'І СФАРМІРАВАНА РАБОЧАЯ ГРУПА ПА КААРДЫНАЦЫІ СУПРАЦОЎНІЦТВА З БЕЛАРУССЮ

У адміністрацыі Прымор'я створана рабочая група па каардынацыі супрацоўніцтва з Беларуссю. Пагадненне аб паглыбленні эканамічных і культурных адносінаў паміж краем і рэспублікай падпісана 19 чэрвеня гэтага года ў ходзе візіту ў Мінск прыморскай дэлегацыі, якую ўзначальваў губернатар Яўген Наздраценка.

Гэтымі днямі ён падпісаў пастанову аб рэалізацыі гэтага міжнароднага дагавора. Дакумент прадугледжвае развіццё супрацоўніцтва практычна ва ўсіх сферах эканамічнага і грамадскага жыцця. У прыватнасці, беларускім і прыморскім арганізацыям гарантуецца садзейнічанне ў пошуку дзелавога партнёра, прадастаўленне ўзаемавыгадных умоў пры правядзенні гандлёва-эканамічных аперацый.

Сярод перспектыўных напрамкаў супрацоўніцтва — пастаўкі ў Мінск рыбы і морапрадуктаў, мёду, жэньшэню і іншай прадукцыі прыморскіх рыбакоў і сельгасвытворцаў. Беларускі бок гатовы прысылаць ва Уладзівасток сельгасмашыны, прадукцыю дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў, абсталяванне для вытворчасці мэблі і тавары народнага спажывання.

Агенцтва «Аргументы и факты—Новости».

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 23 ЛІПЕНЯ 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD Купля	USD Продаж	DM Купля	DM Продаж	RUR Купля	RUR Продаж	Тэлефон для даведак
Мінск (017)							
Белпрамбудбанк	55000	56000	31000	31600	8500	9000	233-2110
Мінскхомплексбанк	56500	57500	31700	32200	9100	9250	228-2047
Пріорбанк	56000	57500	31300	32200	8900	9200	245-5721
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	40700.00		22715,86		6500.00		Курс на 24.07.1998
Цэнтрабанк Расіі	6,2230		3,4746				

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваецца ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

	USD Купля	USD Продаж	DM Купля	DM Продаж	RUR Купля	RUR Продаж
Рэальна абгрунтаваны курс	65500	66000	36600	38000	10400	10500
Рынкавы намінальны курс (міжбанкаўскі рынак)	70000	72000	39073	40212	11182	11529

СНІД — мяжы яшчэ не бачна...

Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», колькасць носьбітаў ВІЧ-інфекцыі ў краіне на 1 ліпеня гэтага года склала больш за 2000 чалавек, большасць з якіх — маладыя людзі ва ўзросце ад 19 да 25 гадоў. Зрэшты былі выпадкі, калі заразу падхоплівалі зусім яшчэ юныя хлопцы і дзяўчаты...

Як і раней, большую частку вірусаносьбітаў складаюць шпрыцавыя наркаманы, а таксама людзі, неразборлівыя ў сваіх палавых сувязях. З рэгіёнаў па-ранейшаму сумнае лідэрства ўтрымлівае горад Светлагорск (больш за тысячу хворых), а за ім у парадку паніжэння стаяць Мінск (221), Жлобін (201) і Светлагорскі раён (99). Небяспечная сітуацыя таксама склалася ў Магілёве, Гомелі, Рэчыцы.

Каб прыпыніць рост хворых, медыкі Беларусі, і асабліва Гомельшчыны, час ад часу праводзяць медагляды сярод моладзі і наркаманаў, супрацоўнікі Рэспубліканскага цэнтра прафілактыкі СНІД распаўсюджваюць у людных месцах прэзэрватывы і адпаведную літаратуру. У Светлагорску, дзе наркаманія ў працэнтных адносінах значна перавышае любы іншы горад, ужо працуюць некалькі пунктаў абмену, дзе любы наркаман можа памяняць брудны шпрыц на чысты, і пры жаданні атрымаць кваліфікаваную медыцынскую дапамогу

Сяргей ПШОНКА.

Лёс іграе чалавекам, а чалавек іграе на трубе. Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ПРЭЗІДЭНТ ПРЫНЯЎ МІНІСТРА ЎНУТРАНЫХ СПРАЎ

Аляксандр Лукашэнка 22 ліпеня прыняў у сваёй рабочай рэзідэнцыі міністра ўнутраных спраў Валянціна Агальца.

Міністр далажыў кіраўніку дзяржавы аб выніках работы ў I паўгоддзі гэтага года, праінфармаваў аб праблемах, з якімі сутыкаюцца супрацоўнікі міліцыі, аб супрацоўніцтве беларускай міліцыі з расійскімі калегамі, а таксама аб ходзе рэканструкцыі мінскага стадыёна «Дынама», у якой МУС прымае непасрэдны ўдзел.

Аляксандр Лукашэнка выказаў шэраг канкрэтных заўваг па ўдасканаленню дзейнасці праваахоўных органаў рэспублікі.

БЕЛТА.

СТВАРЭННЕ Ў ПОЛЬШЧЫ АПАЗІЦЫЙНАЙ РАДЫЁСТАНЦЫІ, ЯКАЯ ВЯШЧАЕ НА БЕЛАРУСЬ, МОЖА СТАЦЬ НЕБЯСПЕЧНЫМ ПРЭЦЭДЭНТАМ

Супярэчным дзеючаму Дагавору паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Польшча аб добрасуседстве і дружалюбным супрацоўніцтве назваў факт падрыхтоўкі да стварэння на тэрыторыі Польшчы радыёстанцыі «Свабодная Беларусь» міністр замежных спраў Беларусі Іван Антановіч.

Выступаючы перад журналістамі на брыфінгу ў МЗС Беларусі 23 ліпеня, кіраўнік беларускага знешнепалітычнага ведамства падкрэсліў, што, падпісаўшы названы дагавор, абедзве краіны ўзялі на сябе абавязацельствы не прымаць у адносінах адна да адной дзеянняў, якія могуць быць кваліфікаваныя як варожыя. Стварэнне ж на тэрыторыі Польшчы радыёстанцыі, вяшчанне якой, на думку Івана Антановіча, будзе мець яўна антыдзяржаўны характар, у корані супярэчыць узятым на сябе Польшчай абавязацельствам.

Паводле існуючых даных, расходы на ўтрыманне радыёстанцыі ўзялі на сябе ўлады ЗША і Еўрапейскага саюза. Паводле слоў міністра замежных спраў Польшчы Браніслава Герэмека, афіцыйная Варшава не мае нічога агульнага з планамі стварэння радыёстанцыі «Свабодная Беларусь».

БЕЛТА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА, НАВЕДАЎШЫ «СЛАВЯНСКІ БАЗАР У ВІЦЕБСКУ», ПАСПЕЎ ЗРАБІЦЬ ЗАКАЗ ФІРМЕ І АБМЕРКАВАЦЬ ПРАБЛЕМЫ БЕЛАРУСКА-РАСІЙСКІХ АДНОСІНАЎ

Знаходзячыся ў горадзе на Дзвіне, прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка не абмежаваўся ўдзелам у цырымоніі ўрачыстага адкрыцця Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». На другі дзень разам з мэрам Масквы Юрыем Лужковым ён пабываў у ТАА «Прадпрыемства «Марко». Высокія госці пазнаёміліся з вытворчымі цэхамі, пагутарылі з людзьмі, агледзелі гатовую прадукцыю, якую, дарэчы, высока ацанілі.

У інтэрв'ю журналістам на прахадной прадпрыемства Аляксандр Лукашэнка сказаў, што шмат чуў пра поспехі фірмы, планаваў наведаць яе яшчэ года паўтара таму, але не змог. Выкарыстаўшы знаходжанне на «Славянскім базары ў Віцебску», ён ажыццявіў свой намер. І рады таму, што наведаў «Марко» менавіта цяпер, калі прадпрыемства выйшла на прымальны ўзровень. Тэмпы росту тут складаюць кожны год 25 працэнтаў. Цяпер у год выпускаецца 700 тысяч пар абутку, чацвёртая частка прадукцыі — дзіцячы абутак. Такое прыватнае прадпрымальніцтва, заявіў прэзідэнт, і будзе ў рэспубліцы падтрымлівацца.

Кіраўнік дзяржавы падзяліўся навіной з журналістамі: ён прапанаваў кіраўніцтву «Марко» асвоіць выпуск спартыўнага абутку, у сваю чаргу, паабяцаўшы дапамагчы грашамі. Пры гэтым выказаў упэўненасць, што такі абутак будзе не горшы за той, які выпускаюць вядомыя замежныя фірмы.

Былі закрануты ў інтэрв'ю і пытанні беларуска-расійскіх адносінаў. У прыватнасці, размова зайшла аб тым, якія меры прыме рэспубліка ў адказ на 3-працэнтнае павышэнне Расіяй у аднабаковым парадку мытных пошлін. «Калі цэнтральныя ўлады Расійскай Федэрацыі задавальняюць такія ўзаемаадносіны, то гэта іх праблемы, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але не думаю, што ад гэтага выйграе расійскі бюджэт. Намі заключаны дагавор аб адзінай мытнай прасторы, і калі краіна прымае ў аднабаковым парадку нейкія меры, то яна не выйграе. Так рабіць нельга, а гэта робіцца, напэўна, ужо ў дзесяты або дваццаты раз. Таму мы пакідаем за сабой права прымаць адпаведныя эканамічныя меры, права вырашаць: або мы пойдзем у гэтым пытанні следам за Расіяй, або пакінем усё як ёсць».

Яшчэ больш рэзка выказаўся наконт гэтага Юрый Лужкоў. «Мы, — заявіў ён, — няправільна сябе паводзім, прымаючы рашэнні ў аднабаковым парадку, бо падпісаны дагавор аб Мытным саюзе чатырох дзяржаў. Гэта крыўдна партнёрам, і мы іх так можам страціць. Гэта вялікадзяржаўнасць, і ад яе трэба адыходзіць». Лічачы, што Мытны саюз вельмі важны, мэр Масквы заявіў, што прапануе ўраду Расійскай Федэрацыі стварыць Камітэт па мытнай палітыцы, які рэгуляваў бы мытны рэжым. Існуючая расійская мытня — орган выканаўчы, да таго ж, як выказаўся мэр, прымае дзіўныя рашэнні.

Што датычыць асабістых кантактаў беларускага прэзідэнта і маскоўскага мэра, то абодва яны прызналіся ва ўзаемных сімпатыях і падтрымцы пазіцый, якія займаюць. У прыватнасці, пазіцыі ў адносінах да размяшчэння дыпламатычных карпусоў і прадстаўніцтваў на тэрыторыі прэзідэнцкай рэзідэнцыі ў комплексе «Дразды».

Прызнаннямі ў дружбе і выказваннем задавальнення ад імкнення людзей да ўзаемаразумення, убачанага на славянскім фестывалі, закончылася гэта інтэрв'ю, якое далі Аляксандр Лукашэнка і Юрый Лужкоў, перш чым пакінуць Віцебск. Адразу ж пасля сустрэчы з журналістамі картэж накіраваўся ў аэрапорт.

Вольга СІДАРОВІЧ, БЕЛТА.

Алег БАЖЭЛКА:

«У барацьбе са злачыннасцю не можа быць паслабленняў»

Злачыннасць — адна з самых вострых сацыяльных бедаў нашага грамадства. Сродкі масавай інфармацыі ў поўным сэнсе перагружаны паведамленнямі аб наўмысных забойствах, згвалтаваннях, разбойных нападах і іншых цяжкіх злачынствах. І што характэрна: крывая росту злачынных праяў за апошнія два гады няспынна ішла ўверх. Дык ці можна наогул утаймаваць злачыннасць, узяць крыміналагенную абстаноўку пад кантроль? З гэтага і пачалася наша гутарка з Генеральным пракурорам Рэспублікі Беларусь Алегам Бажэлкам. Дарэчы, гэта праблема востра ставілася і на нядаўняй калегіі Пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

— Сёлета за I паўгоддзе ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года злачыннасць у цэлым па рэспубліцы знізілася недзе на 4,8 працэнта, — зазначае Алег Аляксандравіч. — Аднак гэты паказчык не можа задаволіць, бо адначасова назіраецца рост наўмысных забойстваў, цяжкіх цялесных пашкоджанняў, згвалтаванняў, хуліганскіх праяў.

Праверкі на месцах паказалі, што многія органы ўнутраных спраў пагарджаюць патрабаваннямі Закона «Аб міліцыі», асабліва што датычыцца папярэджання і спынення правапарушэнняў. У сваю чаргу органы выканаўчай улады глыбока не ўнікаюць у праблему забеспячэння грамадскага парадку і строга не спаганяюць з кіраўнікоў міліцыі за фактычную бяздзейнасць. У гэтым давялося пераканацца, калі органы пракуратуры глыбей пазнаёміліся з абстаноўкай у Оршы, дзе многія работнікі міліцыі работу па абароне насельніцтва падмянілі ашуканствам, грэбаваннем сваімі прамымі абавязкамі. У выніку па майму прадстаўленню міністрам унутраных спраў начальнік гараддзела міліцыі і некаторыя іншыя кіраўнікі былі вызвалены ад займаемых пасад.

Такія адносіны да службы, на жаль, маюць месца і ў іншых гарадах і раёнах. Напрыклад, жыхары горада Рэчыцы Луканоўскі і Хомец, узброіўшыся пісталетам, у масках учынілі разбойны напад з мэтай завалодання маёмасцю сям'і Цыбураўкіных. Аператыўна-следчая група, якая прыбыла на месца, абмежавалася састаўленнем рапарта, які затым быў перададзены ўчастковаму інспектару. Той па сутнасці ўтаіў гэтае цяжкае злачынства, указаўшы ў дакументах, што нападу не было. Толькі пасля ўмяшання Пракуратуры рэспублікі пачалося расследаванне гэтай крымінальнай справы.

Такія, мякка кажучы, халатныя адносіны да справы і прыводзяць да таго, што многія злачынныя праявы органамі ўнутраных спраў не рэгіструюцца. У выніку толькі сёлета органамі пракуратуры дадаткова пастаўлена на ўлік больш як тысяча злачынстваў, якія раней не былі зарэгістраваны органамі ўнутраных спраў. Аднак не ва ўсіх выпадках вінаватыя панеслі адпаведнае пакаранне. Асабліва калі гэта з'явілася вынікам наўмысных дзеянняў.

— Як вядома, людзей сёння найбольш хвалюе рост цяжкіх злачынстваў, асабліва забойстваў. Што робіцца па забеспячэнню галоўнага права чалавека — права на жыццё?

— У гэтым годзе зарэгістравана ўжо 589 наўмысных забойстваў і замахаў на забойства. Больш за ўсё іх учынена ў Віцебскай, Гомельскай, Мінскай абласцях і г. Мінску. А калі дадаць сюды яшчэ цяжкія цялесныя пашкоджанні, якія выклікалі смерць, а таксама людзей, што прапалі без весткі, многія з якіх таксама сталі ахвярамі злачынных праяў, то лічба загінуўшых яшчэ больш узрасце. І разам з тым з трывогай даводзіцца канстатаваць, што сёлета прыпынена следства па 83 справах аб забойствах, 158 — аб прычыненні цяжкіх цялесных пашкоджанняў. Не адшукана таксама нямала без весткі прапаўшых. Па-ранейшаму слаба ўплывалі на раскрыццё забойстваў і цяжкіх цялесных пашкоджанняў пракуратуры Гомельскай, Магілёўскай, Віцебскай абласцей і г. Мінска.

Прычыны гэтага ў цэлым добра вядомыя, але нельга не адзначыць, што кіраўнікі шэрагу следчых упраўленняў не толькі самі не выязджалі на месцы здарэнняў, але часта і не адпраўлялі падначаленых работнікаў, у тым ліку і следчых-крыміналістаў. А ёсць жа спецыяльны загад, які рэгламентуе работу следча-крыміналістычнай службы. Задача заключаецца ў тым, каб максімальна павысіць яе ролю і эфектыўнасць, выкарыстоўваць следчых-крыміналістаў па іх прамому прызначэнню — перш за ўсё для раскрыцця забойстваў.

Здараецца, што пракуроры нават не выязджаюць на месцы забойстваў, не праводзяць такога важнага следчага дзеяння, як агляд. Так, у сакавіку гэтага года на тэхнічным паверсе аднаго з дамоў г. Мазыра быў знойдзены труп невядомага, які ўжо напалову разлажыўся. Следча-аператыўная група на месца здарэння не выехала. Агляд, прычым некваліфікавана, правёў участковы інспектар Бабёнак і накіраваў труп у морг. Толькі праз тры дні ў працэсе судова-медыцынскага аналізавання было выяўлена вогнестрэльнае раненне ў вобласці сэрца. Забойства засталося нераскрытым.

Заканчэнне на 2-й стар.

УКАЗ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 373

Аб тлумачэнні Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 5 чэрвеня 1998 г. № 8

1. У мэтах упарадкавання спагнання плацяжоў у бюджэт Рэспублікі Беларусь, прадугледжаных падпунктамі 1.2.4, 1.2.9 пункта 1 Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 5 чэрвеня 1998 г. № 8 «Аб некаторых пытаннях падаткаабкладання і плацяжоў у бюджэт Рэспублікі Беларусь у 1998 годзе», растлумачыць, што:

мытныя плацяжы за ўвезеныя фізічнымі асобамі на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь да 6 чэрвеня 1998 г. транспартныя сродкі спаганяюцца ў свабодна канверсоўнай валюце або расійскіх рублях або па жаданню плацельшчыка ў беларускіх рублях;

мытныя плацяжы за ўвезеныя фізічнымі асобамі на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь з 6 чэрвеня 1998 г. транспартныя сродкі, фінансавыя гарантыі ў адносінах да якіх былі аплачаны мытным органам да 6 чэрвеня 1998 г. у беларускіх рублях, спаганяюцца ў свабодна канверсоўнай валюце або расійскіх рублях або па жаданню плацельшчыка ў беларускіх рублях;

мытныя плацяжы, унесеныя фізічнымі асобамі пры ўвозе транспартных сродкаў на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь у беларускіх рублях з 6 па 8 чэрвеня 1998 г. уключна, не падлягаюць пераліку для наступнага спагнання іх у свабодна канверсоўнай валюце або расійскіх рублях;

падатак на даходы замежных юрыдычных асоб, якія не ажыццяўляюць дзейнасць у Рэспубліцы Беларусь праз пастаяннае прадстаўніцтва, ад рэалізацыі тавараў, увезеных на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь для дэманстрацыі на выстаўках, выстаўках-продажах, кірмашах, што падлягае выплаце да 6 чэрвеня 1998 г., спаганяецца ў беларускіх рублях.

2. Гэты Указ уступае ў сілу з 6 чэрвеня 1998 г.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

21 ліпеня 1998 г., г. Мінск.

СЛЕДСТВА ПА СПРАВЕ ЗАТ «РАССВЕТ» ПАДЫХОДЗІЦЬ ДА ЗАВЯРШЭННЯ

У сераду ў Кіраўскім раёне прайшло выязное пасяджэнне каардынацыйнага савета па барацьбе са злачыннасцю, які дзейнічае пры Магілёўскім аблвыканкаме. Слухалася пытанне аб рабоце па ўмацаванню законнасці і паляпшэнню крыміналагеннай абстаноўкі ў раёне, які атрымаў вядомасць у нашай краіне і за яе межамі спачатку калгасам «Рассвет», а ў кастрычніку мінулага года — адной з самых гучных крымінальных спраў апошняга часу.

На каардынацыйным савеце выступіў намеснік начальніка Следчага камітэта Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, кіраўнік аператыўна-следчай групы па справе «Рассвета» Леанід Глухоўскі. Ён паведаміў, што следства падыходзіць да завяршэння.

Нагадаем, што справа па ЗАТ «Рассвет» узбуджана пракуратурай Кіраўскага раёна летась, 10 кастрычніка, па артыкулу «Крадзяжы ў асабліва буйных памерах». Па інфармацыі Леаніда Глухоўскага, у межах гэтай агульнай справы ўзбуджана 56 асобных крымінальных спраў у адносінах да розных службовых асоб «Рассвета» і іншых асоб, якія маюць дачыненне да крадзяжоў у гэтай гаспадарцы. 22 справы на гэты час ужо разгледжаны ў судзе і па іх вынесены прыгаворы. Зараз яшчэ 4 крымінальныя справы знаходзяцца на разглядзе судоў у Кіраўску і Бабруйску. «Усе вынесеныя рашэнні судоў практычна не выключалі пунктаў абвінавачання, якія былі прад'яўлены на папярэднім следстве. А гэта азначае, што следства было праведзена аб'ектыўна», — падкрэсліў кіраўнік аператыўна-следчай групы.

Вядома, што ЗАТ «Рассвет» было створана ў 1993 годзе на базе калгаса імя Арлоўскага і ўзначальваў спачатку калгас, а потым і таварыства двойчы Герой Сацыялістычнай Працы Васіль Старавойтаў. Яшчэ ў часы існавання Савецкага Саюза гаспадарка была ўзведзена ў ранг узорных і карысталася істотнымі прывілеямі. І, як лічаць следчыя, пры патуранні кіруючых і кантралюючых органаў праверкі ў «Рассвеце» фактычна не праводзіліся з 1968 года. У ходзе расследавання ўстаноўлена, што гэта дало «магчымасць службовым асобам «Рассвета» ў перыяд з 1993 па 1997 год злоўжываць службовым становішчам, учыняць крадзяжы і іншыя карыслівыя злачынствы, якія наносілі ўрон як законным правам і інтарэсам асобных акцыянераў, так і гаспадарцы ўвогуле. Толькі летась Камітэт дзяржаўнага кантролю па Магілёўскай вобласці пачаў праверку, якая выявіла гэтыя сур'ёзныя парушэнні.

Пачаткам і прыкладам гэтых парушэнняў, па меркаванню Леаніда Глухоўскага, было незаконнае прыняцце статута ЗАТ, які, тым не менш, быў зарэгістраваны выканаўчымі органамі. Следства лічыць, што бескантрольнасць прывяла да грубых парушэнняў правоў чалавека, сведчаннем чаму з'яўляюцца, з аднаго боку, мізэрныя заробкі радавых работнікаў «Рассвета», а з другога — падпіскі кіраўнікоў аб невыдаванні на працягу пяці гадоў інфармацыі па фінансава-гаспадарчай дзейнасці акцыянернага таварыства.

Леанід Глухоўскі расказаў, напрыклад, пра работу аддзялення міліцыі, якое займалася аховай парадку і сачыла за захаваннем уласнасці ў гаспадарцы. Справа ў тым, што на парушальнікаў парадку і зладзеяў не складаліся пратаколы і не накіроўваліся ў органы ўнутраных спраў, як гэта належыць па закону. Усе тлумачэнні затрыманых траплялі да старшыні Васіля Старавойтава і ён, па інфармацыі следства, аднаасобна, без суда і следства, прымаў рашэнні: мог пазбавіць чалавека паловы зарплаты на паўгода ці прымусіць кампенсаваць урон у 20—50-кратным памеры.

Па матэрыялах следства таксама праходзяць і дагаворы, якія былі заключаны кіраўніцтвам «Рассвета» з некаторымі сумніўнымі арганізацыямі на ажыццяўленне ахоўнай дзейнасці. Гавораць, што ў гаспадарцы гэтых ахоўнікаў ніхто не бачыў, але заработную плату яны атрымлівалі рэгулярна. Па ведамасцях у 1995—96 гадах ім было выплачана больш за мільярд рублёў. У выступленні Леаніда Глухоўскага прагучала, што ў распараджэнні следства ёсць факты, калі «ахоўнікі» ўтаймоўвалі нездаволеных акцыянераў.

У адрозненне ад радавых «рассветаўцаў», «вярхушка» ЗАТ карысталася ўсімі магчымымі льготамі, падкрэсліў кіраўнік аператыўна-следчай групы. Напрыклад, быў створаны асобы спіс прыкладна з 20 чалавек, якія займалі кіруючыя пасады ў «Рассвеце». Ім са сродкаў гаспадаркі было пакладзена на рахункі па тры мільёны рублёў, на якія набыты акцыі найбольш рэнтабельных прадпрыемстваў аграпрамысловага аб'яднання, што гарантавала эліце атрыманне прыстойных дывідэндаў. У той час калі іншыя людзі прадавалі сваю маёмасць, аўтамабілі і аддавалі свае зберажэнні за акцыі...

Кіраўнікі «Рассвета», якія зараз прыцягваюцца да адказнасці, тлумачаць следчым, што вінаватыя не яны асабіста, а сістэма, якая існавала заўсёды і ўсюды і без якой немагчыма было жыць. Падлічана, што толькі прадуктаў харчавання з гаспадаркі было адпушчана «патрэбным людзям» на суму каля 4 мільярдаў рублёў. Шчодрыя падарункі людзям з абласнога цэнтра і сталіцы дазвалялі ЗАТ вырашаць любыя вытворчыя праблемы.

Па інфармацыі следства, усяго ў справе 28 эпізодаў крадзяжоў у асабліва буйных памерах на суму больш за 16 мільярдаў рублёў, 7 эпізодаў дачы хабару службовым асобам на больш чым 3 мільярды рублёў, кантрабанда і незаконнае перамяшчэнне за мяжу 24 тысяч долараў ЗША, незаконная прадпрымальніцкая дзейнасць з атрыманнем даходу на амаль 12 мільярдаў рублёў, незаконная вытворчасць спіртаўтрымліваючай прадукцыі, ухіленне ад падаткаабкладання і гэтак далей. Агульны ўрон — 35 мільярдаў рублёў. Але сёння канфіскаваны грошы і каштоўнасці на суму 5 мільярдаў рублёў, накладзены арышт на маёмасць і вернута ў гаспадарку ў выглядзе тэхнікі і іншых матэрыяльных каштоўнасцяў каля 15 мільярдаў рублёў. Леанід Глухоўскі ўпэўнены, што да канца следства ўвесь нанесены ўрон «Рассвету» і дзяржаве будзе кампенсаваны.

— Хачу асобна падкрэсліць, што для таго, каб выявіць парушэнні ў «Рассвеце», не было дастаткова сіл ні ў раённых, ні ў абласных, ні ў рэспубліканскіх структур, — сказаў на пасяджэнні абласнога каардынацыйнага савета па барацьбе са злачыннасцю Леанід Глухоўскі. — Калі б не ўмяшанне прэзідэнта, яго асабісты кантроль і патранаж, наўрад ці аператыўна-следчая група здолела б правесці такое шырокамаштабнае расследаванне ў элітарным «Рассвеце».

Кіраўнік аператыўна-следчай групы паведаміў таксама, што стан здароўя Васіля Старавойтава нармальны. Камісія, у якую ўваходзілі вядучыя ўрачы навукова-даследчых інстытутаў краіны, дала заключэнне, што падстаў для хвалявання няма, але за здароўем Васіля Канстанцінавіча трэба ажыццяўляць пастаянны кантроль, што і робіцца.

Следства фактычна падыходзіць да свайго завяршэння, хутка ўсім саўдзельнікам будуць прад'яўлены абвінавачанні, але гэта адбудзецца не раней чым праз месяц. Дарэчы, аб'ём абвінаваўчага заключэння толькі Васіля Старавойтава перавысіць 200 друкаваных стандартных старонак. Пасля прад'яўлення абвінавачання пачнецца азнаямленне са справай, зразумела, што ўсе кропкі над «і» расставіць суд, які адбудзецца цяпер ужо ў недалёкім будучым.

Ілона ІВАНОВА.

«ПАЙШЛА» МАЛАДАЯ БУЛЬБА

Шэраг гаспадарак Брэсцкай вобласці пачалі ўборку ранняй бульбы. Найперш тут вылучаюцца Драгічынскі і Камянецкі раёны, дзе нарыхтоўка «другога хлеба» ідзе найбольш шпаркімі тэмпамі. Пачынаюць шукаць спажыўца і раёны Гомельшчыны.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў Міністэрстве сельскай гаспадаркі і харчавання, ранняя бульба ідзе выключна для ўнутраных патрэб краіны. Хаця, напрыклад, тры гаспадаркі Рэчыцкага раёна выходзілі на міністэрства з прапановай аб магчымай пастаўцы за межы краіны 550 тон ранняй бульбы. Як заўважылі спецыялісты-аграномы, сёлета ўборку бульбы паскорыла вільготнае надвор'е. Там, дзе засталася вада, яе пачалі ўбіраць раней і на крыху большых плошчах. Дарэчы, ураджайнасць ранняй бульбы вельмі неблагая — больш як 100 цэнтнераў з гектара, бывае нават да 150 цэнтнераў.

У выніку ўнутраны рынак хутка быў насычаны ранняй бульбай, што прывяло да зніжэння яе кошту. Толькі за апошні тыдзень бульба «скінула» ў цане 5 тысяч рублёў (зараз на рынках кілаграм каштуе 20 тысяч), а за месяц — 30 тысяч рублёў. Па меркаванню спецыялістаў, у бліжэйшыя тыдзень-два цана на бульбу ўсталюецца на адзнацы 15 тысяч за кілаграм, і гэта, відаць, будзе гранічнай мяжой. Паспрыяла зніжэнню кошту і актыўнасць прыватнікаў, якія прапануюць гэтую прадукцыю ў немалых аб'ёмах. Дзякуючы ранняй уборцы гэтая бульба зусім не пашкоджана фітафторай. Асобныя гаспадаркі гатовы штодзень пастаўляць у гандаль да 10 тон бульбы, але ў апошняга нярэдка здараюцца праблемы з разлікамі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«У БАРАЦЬБЕ СА ЗЛАЧЫННАСЦЮ НЕ МОЖА БЫЦЬ ПАСЛАБЛЕННЯЎ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Незадавальняючай з'яўляецца і арганізацыя нагляду за выкананнем законаў [illegible] без вестак прапаўшых грамадзян і расследаванне ўзбуджаных па такіх фактах крымінальных спраў. Так, напрыклад, у Лагойскім раёне доўгі час не ўзбуджалася крымінальная справа аб знікненні 5-гадовага хлопчыка. Адмову ва ўзбуджэнні крымінальнай справы там матывавалі тым, што дзіця «магло стаць ахвярай няшчаснага выпадку». І гэтую версію прапанаваў не хто іншы, як аперупаўнаважаны крымінальнага вышуку.

Ва ўсякім разе, Пракуратура рэспублікі патрабуе, каб ва ўсіх выпадках знікнення людзей, калі ёсць хоць нейкая падстава, абавязкова ўзбуджалася крымінальная справа і велося расследаванне.

Пачасціліся выпадкі апраўдання грамадзян па справах аб забойствах, што само па сабе ўжо з'яўляецца надзвычайным здарэннем. У гэтым годзе толькі па артыкулу 100 КК суды апраўдалі 9 чалавек (Гомельская вобласць — 5, Віцебская — 3, Магілёўская — 1). А ў следстве па справе Бурдзіна і іншых дапушчана нямала вельмі грубых працэсуальных парушэнняў. У выніку былі апраўданы 4 чалавекі, якія праседзелі пад вартай [illegible] гады. Гэта справа расследавалася пракуратурай Гомельскай вобласці. Да таго ж у справах аб забойствах, па якіх абвінавачваемыя апраўданы, суды ў асноўным указвалі на шматлікія працэсуальныя парушэнні [illegible] і факты фальсіфікацыі дакументаў. Мала таго, па крымінальнай справе па абвінавачванні Данчанкі, якую таксама расследавала Гомельская абласная пракуратура, выяўлены следчыя дзеянні, праведзеныя без узбуджэння справы.

— Сёння нямала нараканняў надыходзіць у адрас следства. Чым гэта выклікана?

— Разам з аб'ектыўнымі цяжкасцямі пралікі ў дзейнасці следчага апарату звязаны з [illegible] следчых кадраў, іх кваліфікацыяй. Яўна ненармальна, што ў пракуратуры такога буйнога горада, як Баранавічы, усе чатыры следчыя — маладыя спецыялісты. Не лепш з кадрамі следчых у іншых раёнах Мінскай вобласці. Становішча ўскладняецца і тым, што многія райпракуроры [illegible] следчай работы. На жаль, з боку абласных [illegible] выкананне службовых абавязкаў. [illegible]

Пры гэтым пацярпелыя [illegible] у выніку [illegible] Упраўлення [illegible] РАУС. [illegible] Магілёўскай вобласці [illegible]

На жаль, і ў органах унутраных спраў па-ранейшаму праяўляецца [illegible]

[illegible]нні, бяздзейнасць і безадказнасць следчых і дазнаўцаў. Стан ведамаснага кантролю істотных змен у бок паляпшэння не пацярпеў. Правы многіх грамадзян парушаюцца. Неадзінкавымі сталі выпадкі, калі дазнаўцы і следчыя нават не лічаць патрэбным дапрасіць пацярпелых. Многія супрацоўнікі міліцыі выконваюць свае абавязкі на грані злачыннай халатнасці і злоўжыванняў, ігнаруюць указанні пракурора па справах. Здараецца, што следчыя аблапаратаў Следчага камітэта МУС часта расследуюць не вельмі складаныя справы, тады як многаэпізодныя справы са значнай колькасцю абвінавачваемых знаходзяцца на разглядзе следчых ГРАУС.

— Словы «карупцыя», «арганізаваная злачыннасць» трывала ўвайшлі ў нашу свядомасць. А як пракуратура змагаецца з гэтым злом?

— Барацьба з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй застаецца адным з важнейшых напрамкаў пракурорскай дзейнасці. Гэта яшчэ раз падкрэсліў прэзідэнт краіны на нарадзе 10 ліпеня гэтага года. Як вядома, фарміраванне адпаведнай структуры ў нашых органах завяршылася. Мною 3 красавіка 1998 г. выдадзены загад № 25 «Аб арганізацыі пракурорскага нагляду за выкананнем заканадаўства аб барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй».

Намаганні пракурорскага нагляду ў гэтай сферы пакуль не сканцэнтраваны на выяўленні і выкрыцці лідэраў злачынных груповак. У асноўным аператыўныя і следчыя апараты МУС, КДБ і пракуратуры аказаліся здольнымі да працідзеяння толькі радавым удзельнікам злачынных груп. Да гэтага часу не актывізавалася работа міжраённых падраздзяленняў МУС па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй. За кошт маніпуліравання колькаснымі паказчыкамі нярэдка ствараецца бачнасць напружанай барацьбы са злачыннымі групоўкамі і карупцыянерамі.

Аўтарытэт органаў пракуратуры ў многім залежыць ад таго, наколькі паспяхова мы вядзём барацьбу з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй у банкаўскай сферы. Распараджэннем ад 30.04.98 г. была створана група па праверцы абгрунтаванасці выдачы крэдытаў і прычын іх невяртання «Беларусбанку».

Сёлета нашы следчыя завяршылі больш як 80 спраў аб службовых злачынствах работнікаў мытных органаў. У пераважнай большасці апошнія прыцягнуты да крымінальнай адказнасці за злоўжыванні і халатнасць. У той жа час зразумела, што пропуск грузаў праз мяжу без збірання мытных плацяжоў проста так не робіцца. Натуральна, за гэтым стаіць хабар, які, аднак, выяўляецца крайне рэдка.

— Мы прывыклі паўтараць, што галоўнае багацце — дзеці. І разам з тым прававая іх абарона вымушае жадаць лепшага.

— Штогод тысячы дзяцей і падлеткаў становяцца ахвярамі злачынных замахаў. Масавы характар набыло грэбаванне сваімі абавязкамі з боку бацькоў. Расце колькасць няўдалых сем'яў, іх цяпер на ўліку больш як 2 тысячы.

Пасля непрацяглага перыяду стабілізацыі зноў намячаецца рост злачыннасці непаўналетніх, асабліва ў Мінскай, Віцебскай і Магілёўскай абласцях. Павялічылася колькасць забойстваў, цяжкіх цялесных пашкоджанняў, разбояў, грабяжоў, учыненых з удзелам падлеткаў. У сувязі з гэтым Пракуратура рэспублікі патрабуе больш настойліва выкарыстоўваць сродкі пракурорскага ўплыву на забеспячэнне комплекснага падыходу да папярэджання правапарушэнняў з боку падлеткаў і абароне правоў дзяцей у сем'ях. Аб гэтым, дарэчы, гаварылася ўжо не раз. Неабходна ўсюды праз выканкамы дабіцца рэальнай аддачы ў рабоце камісій і інспекцый па справах непаўналетніх і іншых дзяржаўных органаў, якія адказваюць за работу з дзецьмі і падлеткамі.

— Нельга абмінуць і такую вострую праблему, як прававая абарона ваеннаслужачых, іх жыцця і здароўя. На жаль, да гэтага часу ў войсках не выкаранена такая ганебная з'ява, як дзедаўшчына.

— Ваеннымі пракурорамі, камандзірамі злучэнняў і часцей выкарыстоўваюцца не ўсе магчымасці для ўмацавання строгага статутнага парадку і дысцыпліны ў войсках. Прыніжана роля выхаваўчых структур у папярэджанні правапарушэнняў. Часам праявы глумлення і здзекаў своечасова не спыняюцца і перарастаюць у злачынствы. Павялічылася колькасць загінуўшых у войсках.

Узрастае актуальнасць пытання з забеспячэннем захоўвання зброі і боепрыпасаў у часцях і злучэннях, на базах і складах. Хоць у гэтым напрамку робіцца і нямала, ёсць станоўчыя вынікі пракурорскіх намаганняў, аднак належнага парадку ва ўліку і захоўванні ўзбраенняў няма, выкрываюцца крадзяжы не толькі стралковай зброі, але нават гранатамётаў і ракет. Дарэчы, асобы, якія выкралі ракеты класа «зямля—паветра», да гэтага часу не ўстаноўлены.

— Як вядома, папраўча-працоўныя калоніі і турмы, з аднаго боку, служаць мерай пакарання, а з другога — выхавання. На жаль, нярэдка замест перавыхавання многія асуджаныя атрымліваюць там дадатковую «адукацыю», якую потым паспяхова прымяняюць ва ўчыненні новых злачынстваў. Ці гэта парадак, што сёння ў турмах сядзяць людзі за крадзеж, да таго ж нярэдка ў невялікіх памерах? А грамадства павінна траціць сілы, сродкі, каб утрымліваць, карміць такога лайдака. Дык ці не прасцей прымяніць для яго «хімію», накіраваць на прымусовыя работы, але не за дротам? Да таго ж і турмы сёння перапоўненыя. Кажуць, што рыхтуецца амністыя ў адносінах да тых, хто не ўяўляе вялікай небяспекі для грамадства...

— Рэспубліканская пракуратура ўжо даўно заклапочана той складанай абстаноўкай, што існуе ў месцах пазбаўлення волі. Пастаянна расце і колькасць тых, хто ўтрымліваецца ў следчых ізалятарах і папраўча-працоўных установах. Між тым, менш за палову асуджаных забяспечаны работай. У такіх умовах там не змяншаецца колькасць правапарушэнняў, часта парушаецца і рэжым пакарання, ёсць факты парушэння правоў асуджаных.

Зыходзячы з гэтага, Пракуратура рэспублікі сумесна з Міністэрствам унутраных спраў распрацавалі прававыя аспекты будучай амністыі менавіта для тых асуджаных, якія не ўяўляюць сур'ёзнай небяспекі для грамадства. Цяпер гэта прапанова накіравана на разгляд у Нацыянальны сход. І пасля прыняцця адпаведнага рашэння падобная акцыя павінна адбыцца. А ўвогуле хачу зазначыць, што ў барацьбе са злачыннасцю, асабліва з найбольш цяжкімі яе праявамі, не можа быць ніякіх паслабленняў. Толькі сілай закона, з удзелам усяго грамадства можна ўтаймаваць гэта зло.

Гутарыў
Уладзімір ГОЙТАН.

Многія з нас вывучаюць праграму пачатковых класаў па некалькі разоў у жыцці. Спачатку мы вучымся самі, потым «вучымся» разам са сваімі дзецьмі, а потым — з унукамі. Разрывы паміж этапамі па 20 і больш гадоў. Кожны новы значна складанейшы за папярэдні. Наколькі апраўдана і эфектыўна няспыннае ўскладненне і павелічэнне праграмы навучання ў пачатковых класах?

ШКОЛЬНАЯ РЭФОРМА ВАЧЫМА БАЦЬКОЎ

ЦІ ЎДАСЦА ПРЫМІРЫЦЬ У ТУНДРЫ ТРУБАПРОВАДЫ І АЛЕНЯЎ, А Ў БЕЛАРУСІ — ПАДРУЧНІК І ВУЧНЯ?

КАЛІ Я ВУЧЫЎСЯ ў трэцім класе, у мяне былі тры інфармацыйна значныя прадметы: руская мова, чытанне, арыфметыка. Мая васьмігадовая дачка вывучае ў трэцім класе звычайнай школы сем (!) інфармацыйна значных прадметаў: руская мова, рускае чытанне, беларуская мова, беларускае чытанне, англійская мова, матэматыка, чалавек і свет. Больш чым двухразовае павелічэнне! Ці варта здзіўляцца таму, што дзеці вельмі стамляюцца, няўважлівыя, робяць многа памылак. У кожнага ж з іх значна перавышаны межы ўспрымання інфармацыі. Эвалюцыя чалавека адбываецца настолькі павольна, што і за 100 гадоў (чатыры пакаленні) яго параметры практычна не мяняюцца. Не павялічваецца аб'ём памяці, не паляпшаецца зрок. Хіба сённяшнія дзеці мацнейшыя і здаравейшыя за сваіх бацькоў? На жаль!

Балюча гэта паўтараць, але пасля красавіка 1986 года ўсе дзеці Гомельшчыны і многіх іншых раёнаў Беларусі сталі і становяцца чарнобыльскімі. Чым яны дыхаюць? Што ядуць і п'юць? Дамоклаў меч занесены над імі на дзесяткі гадоў. А як адбіваецца на дзецях тое, што мы з 1991 года імкліва бяднеем? Давайце гаварыць шчыра: не вельмі атрымліваецца «даваць дзецям усё самае лепшае». А ў многіх не атрымліваецца даваць нават самае неабходнае.

Ні ў кога няма рэцэпта хуткага выздараўлення эканомікі. Але праблему перагрузкі вучняў пачатковых класаў можна і трэба вырашаць павольна. І не толькі для тых, якія падпадаюць пад новую (чарговую) рэформу.

Чаму правальваліся ўсе папярэднія? Сістэма ж кіравання адукацыяй добра арганізавана, зладжана працавала і працуе. У мяне ёсць наконт гэтага свой пункт гледжання. Сістэма кіравання адукацыяй вельмі жорсткая і закрытая. Жорсткасць сістэмы не дае магчымасці ёй эфектыўна самаўдасканальвацца. Ініцыятывы заўсёды аднабаковыя — «зверху ўніз». Закрытасць (ізаляванасць) не дае магчымасці прывесці сістэму кіравання адукацыяй у адпаведнасць з патрабаваннямі аб'ектыўных законаў. Таму хранічна паўтараецца адна і тая ж стратэгічная памылка: канчатковым аб'ектам кіравання прымаецца настаўнік. А на самай справе настаўнік — асноўны кіраўнік, а канчатковы аб'ект кіравання — вучань.

Менавіта настаўнік ажыццяўляе непасрэднае кіраванне навучальным працэсам. Ён кіруе не толькі вельмі складаным зменлівым калектывам — класам, але і індывідуальна кожным вучнем. У першую чаргу для настаўніка пачатковых класаў павінны быць устаноўлены межы кіравання і межы ўспрымання інфармацыі.

Спрошчана: мяжа кіравання — тая максімальная колькасць вучняў адной узроставай групы ў класе, з якімі настаўнік можа працаваць паўнацэнна і раўнацэнна. І таксама спрошчана: мяжа ўспрымання інфармацыі — максімальны яе штодзённы аб'ём, які настаўнік павінен асэнсавана падрыхтаваць і перадаць вучням плюс аб'ём зваротнай інфармацыі ад вучняў (пытанні, «слабыя месцы», неразуменне, скаргі на стан здароўя і да т.п.), на якую настаўнік павінен асэнсавана і правільна адрэагаваць. Гэтыя межы для кожнага настаўніка індывідуальныя, залежаць ад здольнасцяў, адукацыі, эрудыцыі, узросту і вызначаюцца тэсціраваннем.

Вернемся да таго, што вучань — канчатковы аб'ект кіравання ўсёй сістэмы кіравання адукацыяй. Я лічу, што адна з галоўных функцый Міністэрства адукацыі — кантроль за распрацоўкай і зацвярджэннем падручнікаў павінна арыентавацца напрамую на канчатковы аб'ект кіравання — вучня. У перакладзе «з рускай на рускую» падручнікі патрэбны для работы дзецям, а не для скораснай (на хаду) дапрацоўкі і разжоўвання настаўнікам. Тады, магчыма, будуць выключаны «бяздарныя» і «мудрагелістыя» (парускy «заумные») падручнікі, якія нівеліруюць нават самага здольнага вучня. Я ніжэй прывяду прыклады.

Вельмі важным з'яўляецца вызначэнне межаў успрымання інфармацыі для вучняў розных узроставых груп. Для вучня мяжа ўспрымання — максімальны аб'ём **зразумелай** для ўспрымання інфармацыі, якую ён можа паўнацэнна засвоіць за дзень і запатрабаваць пры неабходнасці з памяці.

Напрыклад, звычайнае васьмігадовае дзіця не можа вывучыць за дзень усю табліцу множання. У гэтым выпадку аб'ём табліцы множання значна перавышае мяжу ўспрымання інфармацыі. Тое ж дзіця можа вывучыць тэрмін «першая касмічная скорасць», але што гэта такое, яно не разумее. Здзіўлены чытач спытаецца: «А навошта васьмігадоваму дзіцяці першая касмічная скорасць? Мы падышлі да самага цікавага. Я абяцаў прывесці прыклады «бяздарнага» і «мудрагелістага» падручнікаў. Калі ласка. «Бяздарны» — гэта, бадай, «Прырода і чалавек» (Мінск, «Народная асвета», 1996 г.). Зацверджаны Міністэрствам адукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь. Пачытаем, зададзім аўтарам і «зацвярджальнікам» некалькі пытанняў. З якога часу «слой паветра таўшчынёй 1000 км акружае Зямлю» (с. 26)? Якім гэта чынам з каменнага вугалю «атрымліваюць бензін» (с. 47)? Што такое «ахова карысных выкапняў» (с. 53)? Для чаго наогул васьмігадоваму дзіцяці 20 старонак «карысных выкапняў» і будова граніту — у прыватнасці? Яму што, заўтра ісці ў кар'еры і шахты?

Пра грыбы Беларусі ўсяго тры сказы. Поўнасцю працытую галоўнае: «У лесе растуць ядомыя грыбы (баравік, падасінавік, апенькі) і ядавітыя (бледная паганка, мухамор)». Усё! Затое раздзел «Тундра» (на шасці старонках) заканчваецца унікальным выразам: «А вось як прымірыць трубаправоды і аленяў, пакуль не прыдумалі» (с. 130).

Для чаго засмечваць памяць дзіцяці інфармацыяй, якая яму абсалютна непатрэбная? Стомленыя ад пяці ўрокаў у школе і ад двух гадзін хатняй работы над больш важнымі (на думку бацькоў) прадметамі, дзеці «расслабляюцца», зазубрываючы: «Руды чорных металаў, або жалезныя руды, сустракаюцца ў асноўным трох відаў: магнітны жалязняк, чырвоны жалязняк і буры жалязняк» (с. 41); «медны калчадан — залаціста-жоўтага колеру, баксіт — чырвона-ружовага колеру...» (с. 43); «як толькі ён (касмічны карабель. — **А.М.**) разганяецца да першай касмічнай скорасці і выходзіць на арбіту вакол Зямлі...» (с. 170).

Тры гады гэтым «падручнікам» разладжваецца псіхіка дзяцей, настаўнікаў і бацькоў. Паважаны міністр, я не ведаю, чаго не хапае вашаму міністэрству, але для таго, каб адправіць у макулатуру гэты «падручнік», трэба пяць хвілін часу і адзін ліст паперы.

А вось прыклад «мудрагелістага»: «З літараў можна скласці слова. З літараў «к», «о», «р», «с», «т» можна скласці слова «торт» або слова «кот». Першае слова адказвае на пытанне «Што гэта?», а другое на пытанне «Хто гэта?». «Растлумач, у чым заключаецца памылка. Калі жывёла ўмее лятаць, то ў яе ёсць крылы. У страуса ёсць крылы. Значыць, страус умее лятаць». Як вы думаеце, паважаныя дарослыя, адкуль гэтыя вытанчаныя пасажы? Гэта малая частка лагічных уставак з падручніка (гл. с. 123, 157) «Матэматыка» для 3 класа пад рэдакцыяй А. А. Столяра (Мінск, «Народная асвета», 1996 г.). Усё б нічога, але амаль усе гэтыя разумнічанні — за мяжой успрымання інфармацыі 8-9-гадовага дзіцяці. Зусім недапушчальна, на мой погляд, адначасовае поўнааб'ёмнае вывучэнне ў пачатковых класах рускай і беларускай моў. Гэта шкодзіць вывучэнню іх абедзвюх. Вельмі падобныя фанетычна, яны маюць зусім розныя складаныя граматыкі. Дзіця не камп'ютэр, каб беспамылкова пераключацца з «малака» на «молоко», з «и» на «і» і г. д. Чаму не развесці пісьмовыя рускую і беларускую (а можа, і наогул гэтыя дзве славянскія мовы) на 4—5 гадоў? У праграме пачатковых класаў пакінуць адну славянскую і адну замежную.

Не ведаю, каму адрасаваць наступнае пытанне. Чаму ў краіне, дзе беларуская і руская мовы з'яўляюцца дзяржаўнымі, руска-беларускі і беларуска-рускі слоўнікі з'яўляюцца бібліяграфічнай рэдкасцю? Я пазваніў у выдавецтва «Народная асвета», каб даведацца, ці будуць друкавацца такія слоўнікі хоць бы для школы. Адказваюць: «Пакуль не. У нас многа заявак, але рашэнне не прымаецца». У мяне няма ні русафобіі, ні беларусафобіі. Калі гэтыя мовы ёсць у школьнай праграме, то хоць бы школьныя слоўнікі павінны быць абавязкова і ў дастатковай колькасці.

Я лічу, што да 1 верасня 1998 года ў пачатковых класах неабходна зменшыць вучэбную нагрузку па інфармацыйна значных прадметах у 1,5—2 разы. Здароўе дзяцей даражэй за сумнiўнае пасяванне «за інфармацыйнай рэвалюцыяй». Для змяншэння нагрузкі, па-першае, трэба развесці рускую і беларускую мовы на 4—5 гадоў, па-другое, правесці незалежную экспертызу ўсіх дзеючых і зноў уводзімых падручнікаў і дапаможнікаў для пачатковых класаў. Пры гэтым убраць неабавязковыя, бяздарныя, занадта ўскладненыя. Адкарэкціраваць інфармацыйны аб'ём старых падручнікаў у адпаведнасці з межамі ўспрымання інфармацыі для дзяцей розных узроставых груп.

І ў заключэнне некалькі слоў аб чакаемай шостай рэформе. Калі не распрацавана сістэма тэстаў і не праводзілася работа па вызначэнню межаў кіравання для настаўнікаў і межаў успрымання інфармацыі для настаўнікаў і вучняў, то старт рэформы лепш адкласці на 1—2 гады. Таму што чарговае ігнараванне фундаментальных асноў навукі кіравання і аб'ектыўных законаў кіравання прывядзе да правалу і гэтай рэформы.

Буду рады, калі мае сціплыя заўвагі хоць чым-небудзь дапамогуць вельмі важнай для Беларусі справе — асвеце.

Аляксандр МЕЛЬНІКАЎ,
«трэцякласнік».

г. Гомель.

СІТУАЦЫЯ

Каму выгадна спыніць будаўніцтва?

Яшчэ летась раённая прэса паведаміла аб тым, што ля Івацэвіч, на заходняй ускраіне, якраз ля дарогі на вёску Стайкі, будзе пабудавана кантэйнерная заправачная станцыя. Але ўжо мінуў амаль год, а АЗС так і няма.

Мяне, як аўтааматара, зацікавіла, чаму ж абяцанай АЗС няма. Па тлумачэнні я звярнуўся да начальніка АЗС, што на трасе Брэст—Масква, М.С. Пераходзькі.

— Сапраўды, — сказаў Міхаіл Сцяпанавіч, — такую аўтазапраўку мы павінны былі здаць у эксплуатацыю яшчэ летась. Гэта не наша выдумка. Згодна з мерапрыемствамі Саўміна рэспублікі аб развіцці сетак АЗС на тэрыторыі Беларусі на 1996—2000 гады, такая АЗС павінна была з'явіцца ля Івацэвіч летась. Праведзена ўся патрэбная экспертыза, выраблена дакументацыя, зрасходавана на гэтыя мэты звыш 300 мільёнаў рублёў. Набытыя і завезеныя два заправачныя кантэйнеры на 500 запраўак у суткі яшчэ ў маі мінулага года.

Баранавіцкае прадпрыемства па забеспячэнню нафтапрадуктамі выдзеліла сродкі на будаўніцтва АЗС. Заключаны дагавор на ўзвядзенне запраўкі з ПМК-2. Будаўнікі нават прыступілі да выраўноўвання пляцоўкі для АЗС. І раптам без важкіх на тое прычын будаўніцтва спынілася.

А тым часам шпаркімі тэмпамі пачалася рэканструкцыя раней закрытай АЗС, якая размешчана ў межах горада ў жылой зоне. Тут павінна быць камерцыйная аўтазапраўка...

Такія тлумачэнні М.С. Пераходзькі. Я ж набраў нумар і хацеў пацікавіцца ў райвыканкаме, які кантралюе будаўніцтва, у чым жа справа. Амаль два гады рыхтаваліся да будаўніцтва, зрасходавалі немалыя грошы і раптам... Але чыноўнік з райвыканкама зусім не стаў гаварыць па тэлефоне.

Галоўны інжынер ПМК-2 М.М. Краўчэня, якому я пазваніў, сказаў наступнае:

— Так, у нас заключаны дагавор на будаўніцтва кантэйнернай заправачнай. Мы нават прыступілі да работы, але, на жаль, нам забаранілі будаваць, нават не патлумачыўшы прычыны.

Але, як кажуць, шыла ў мяшку не схаваеш. Прычына стала для ўсіх зразумелай.

Тая камерцыйная АЗС, што зараз адбудоўваецца, вельмі патрэбна камусьці з мясцовай улады. Тое ж гаручае будзе брацца з тых жа Баранавіч, з прадпрыемства па забеспячэнню нафтапрадуктамі, новую АЗС якога завалакіцілі івацэвіцкія чыноўнікі. У чым розніца, спытаеце? Вядома, што той жа самы бензін будзе даражэйшы, чым на заправачнай на алімпійскай трасе, да якой пяць кіламетраў, чым быў бы на той, так і недабудаванай АЗС.

Навошта ж было распачынаць (але ж гэта задумала не баранавіцкае прадпрыемства, а ўрад рэспублікі), траціць столькі сродкаў, каб зноў выдумляць веласіпед? Няўжо мы такія багатыя? Чаму рашэнні ўрада рэспублікі ігнаруюцца на месцах?

Святаслаў КАЖАДУБ,
аўтааматар.

Івацэвічы.

Знаёмцеся: Наташа і Міхась Парахневічы

Яны вучыліся разам у вядомай ВНУ, якая за сваю гісторыю ўспесціла шмат знакамітых мастакоў, а пасля абароны дыпломаў прыехалі ў маленькую вёсачку — у самы далёкі куточак Браслаўскага раёна. Працуюць у мясцовай Урбанскай школе, гадуюць маленькага Уладзіка і ўжо не ўяўляюць сябе без свайго сынка, без працы з вясковай дзятвой, без гэтых маляўнічых мясцін і без сваёй любімай справы. А гэтая справа, ці, лепей сказаць, шчырае захапленне, у кожнага свая. Наташа — аўтар цудоўных вышыванак. Міхась валодае старажытнымі сакрэтамі разьбы па дрэву.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

У МОЦНЫМ ЗДАРОЎІ ПАВІННЫ Ў АДНОЛЬКАВАЙ МЕРЫ БЫЦЬ ЗАЦІКАЎЛЕНЫМІ І ДЗЯРЖАВА, І АСАБІСТА КАНКРЭТНЫ ЧАЛАВЕК

У Мінску ў чэрвені адбыўся Першы з'езд урачоў Беларусі. Цяпер асэнсоўваюцца яго рашэнні, канцэпцыя развіцця аховы здароўя, Кодэкс урачэбнай этыкі, распрацоўваюцца мерапрыемствы па выкананню рашэнняў з'езда. Даць ацэнку яго значнасці, важнасці і перспектыўнасці рашэнняў для аховы здароўя насельніцтва рэспублікі наш карэспандэнт папрасіў начальніка Галоўнага ўпраўлення лячэбна-прафілактычных і санаторна-курортных устаноў Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, кандыдата медыцынскіх навук Уладзіміра Дзмітрыевіча ПІЛІПЕНКУ.

Амаль трыццаць гадоў ён працуе ў ахове здароўя і медыцынскіх органах кіравання. Таму, натуральна, што яго разважанні аб стане здароўя насельніцтва, будучыні нашай медыцыны ва ўмовах пераходу краіны да рынкавых адносінаў падаліся нам цікавымі, а галоўнае — канкрэтнымі.

— Трэба адзначыць, што з'езд урачоў праходзіў арганізавана і актыўна. Заслухаўшы даволі ўсёабдымны даклад міністра аховы здароўя аб стане, поспехах, недахопах і задачах аховы здароўя на бліжэйшы і больш позні перыяды, выступленні іншых кіраўнікоў ад медыцыны і практычных урачоў, Аляксандр Рыгоравіч як бы ўлавіў настроі і думкі шматлікай урачэбнай аўдыторыі, дакладна сфармуляваў у сваім выступленні галоўны тэзіс з'езда: «Першы з'езд урачоў нашай рэспублікі сёння — гэта не падагульненне праведзенай работы, дасягненняў і перамог, гэта пачатак работы па-новаму».

Лепш не скажаш. Што толку, напрыклад, ад таго, што ў рэспубліцы 42.900 урачоў, або 93,8 працэнта ад неабходнай штатнай укамплектаванасці, і 122.000 сярэдніх медыцынскіх работнікаў, або 97 працэнтаў штатнай укамплектаванасці (гэта значыць нікольkі не менш, чым у якой-небудзь самай цывілізаванай і развітой капіталістычнай краіне), калі абсалютная большасць іх сканцэнтравана ў горадзе Мінску, абласных і буйных прамысловых цэнтрах краіны. У той час, як у многіх раённых і сельскіх лячэбна-прафілактычных установах укамплектаванасць медыцынскімі кадрамі не дасягае і 50 працэнтаў. І гэта пры тым, што цяперашняе матэрыяльнае становішча сельскага насельніцтва, а таксама транспартныя зносіны ў вёсцы часта не дазваляюць хвораму дабрацца не толькі да абласной бальніцы, але нават да раённай.

У раёнах, асабліва тых, што пацярпелі ў выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС, катастрафічна не хапае ўрачоў вузкіх спецыяльнасцяў. Несвоечасова дыягнастуюцца, а значыць запускаюцца і даводзяцца да хранічных сур'ёзныя захворванні. Хворыя становяцца інвалідамі, тым самым ускладняецца цяжкае становішча іх сем'яў. З-за гэтага вялікія страты нясе і эканоміка ў цэлым.

Ніводны замежны эканаміст не зразумее сітуацыю, пры якой у краіне, дзе існуе недахват урачоў у медыцынскіх установах, на біржы занятасці ў Мінску, Віцебску, Гродне ёсць выпадкі рэгістрацыі беспрацоўных урачоў, або калі дыпламаваныя беларускія ўрачы выступаюць у ролі гандляроў на рынках г. Мінска, у Польшчы і Турцыі.

Таму лічу абсалютна правільнай і своечасовай рэзалюцыю з'езда аб рацыянальным выкарыстанні і правільным размеркаванні кадраў. Гэта можа быць мэтавае накіраванне моладзі на вучобу ў медыцынскія ВНУ з мясцовасці, дзе не хапае ўрачоў, па кантракту з абавязковым вяртаннем пасля вучобы на радзіму. Трэба паляпшаць матэрыяльна-фінансавую і жыллёвую забяспечанасць сельскіх урачоў, даваць ім іншыя сацыяльныя льготы. Важна зрабіць так, каб урач працаваў там, дзе ён больш за ўсё патрэбны людзям.

У сістэме Міністэрства аховы здароўя функцыянуюць 14 НДІ, 4 медыцынскія інстытуты, інстытут удасканалення ўрачоў, 2 навукова-тэхнічныя цэнтры, у якіх працуюць 2930 навуковых і навукова-педагагічных работнікаў. Такі патэнцыял стварыўся ў савецкі час, калі выпускнікоў медыцынскіх інстытутаў рыхтавалі не толькі для Беларусі, але і для ўсяго Савецкага Саюза, для Савецкай Арміі, новабудоўляў Сібіры. На спецыялізацыю і ўдасканаленне ў БелДІУУ і беларускія медыцынскія НДІ накіроўваліся ўрачы з усіх рэспублік былога Саюза. Навуковыя распрацоўкі і тэмы па развіццю медыцынскай навукі тут заказваліся і ажыццяўляліся па праграмах і планах для велізарнай народнай гаспадаркі вялікай краіны з адпаведнай матэрыяльнай і фінансавай падтрымкай і забеспячэннем. Сёння настаў час перагледзець існуючую сетку НДІ і навукова-педагагічных медыцынскіх устаноў: удакладніць іх магутнасці, колькасць навуковых супрацоўнікаў і практычных урачоў, зрабіць старанную праверку якасці навуковай прадукцыі і правесці адпаведную атэстацыю іх навукова-педагагічнай дзейнасці.

Мяркую, такі падыход апраўданы, таму што, з аднаго боку, утрымаць такую колькасць навуковых устаноў нашай дзяржаве сёння даволі цяжка, а з другога — мізэрная заработная плата навуковых супрацоўнікаў, слабае фінансавае забеспячэнне выконваемых імі навуковых работ не дазваляюць павысіць якасць работы медыцынскіх НДІ і цэнтраў.

Пры адпаведным правільным падыходзе да гэтага пытання Міністэрства аховы здароўя і Савета Міністраў ужо сёння маглі б частку добра падрыхтаваных кадраў з навуковых устаноў накіраваць у практычную сферу. А калі яшчэ стварыць належныя ўмовы ў бальнічных установах для выканання навуковых даследаванняў і больш цесна звязаць нашыя НДІ і медыцынскія інстытуты з работай практычных лячэбна-прафілактычных устаноў, то беларуская медыцынская навука ад такой рэарганізацыі толькі выйграла б.

Сёння ў рэспубліцы функцыянуюць 809 бальнічных устаноў, у якіх разгорнута 119 тысяч ложкаў. У 1997 годзе было шпіталізавана 2.665.976 чалавек, гадавая занятасць ложка ў горадзе склала 338,1, а ў сельскай мясцовасці — 318,5 дня. Паводле даных Міністэрства аховы здароўя шпіталізуемасць насельніцтва рэспублікі за два апошнія гады ўзрасла амаль на адзін працэнт.

Аднак усе ўрачы, якія працуюць у стацыянарах, ведаюць, што добрая трэць хворых з абследаваннямі хранічных захворванняў трапляюць у стацыянары па прычыне недастатковай работы амбулаторна-паліклінічных устаноў і няўважлівых адносінаў часткі пацыентаў да свайго здароўя. Пры гэтым значная іх колькасць, асабліва пажылых людзей у сельскай мясцовасці, увогуле «ўладкоўваюцца» ў стацыянары бальніц у асенне-зімовы перыяд не столькі з-за сваіх хвароб, колькі з-за жадання неяк перажыць халады. Звычайная статыстычная карціна — перапоўненасць стацыянараў зімой і недазапоўненасць летам — з'яўляецца адной з цяжкіх задач для арганізатараў аховы здароўя ва ўмовах бясплатнага медыцынскага забеспячэння. Ды і нарматывы лячэння некаторых захворванняў па колькасці сярэднепланyемых ложка-дзён, складзеныя ў 70—80-я гады, патрабуюць сёння, у святле новых дасягненняў навукі і медыцынскай практыкі, перагляду і ўдакладнення.

Таму, вядома ж, меў рацыю прэзідэнт, калі сказаў, што трэба і ў далейшым меркаваць аб эфектыўнасці работы медыцынскіх устаноў не па паказчыках занятасці ложка на працягу года, а па якасці лячэння і вяртання да працаздольнасці людзей.

З улікам названых недахопаў і перакосаў у арганізацыі стацыянарнай медыцынскай дапамогі, а таксама ўлічваючы, што стацыянарная дапамога забірае сёння больш як 70 працэнтаў аб'ёму ўсяго фінансавання бальнічных устаноў (гэта значыць з'яўляецца самай дарагой у медыцыне), з'езд урачоў прыняў рашэнне павялічыць фінансаванне амбулаторна-паліклінічнай і медыцынскай дапамогі на даму, развіваць дзённыя стацыянары ў гарадскіх паліклініках і сацыяльна-рэабілітацыйныя бальніцы для пажылых людзей у сельскіх раёнах. Трэба адзначыць, што пры дастатковым аснашчэнні паліклінічных дзённых стацыянараў і сацыяльна-рэабілітацыйных бальніц сучаснай лячэбна-дыягнастычнай апаратурай і ўкамплектаванні кваліфікаванымі кадрамі яны могуць стаць эканамічнай альтэрнатывай бальнічным стацыянарам.

Адным з важных, на мой погляд, пытанняў, якія абмяркоўваліся на з'ездзе і ўвайшлі ў яго рашэнні, было ўвядзенне на ўзроўні амбулаторна-паліклінічнага звяна ўрача агульнай практыкі. Размовы аб гэтым у медыцынскіх колах вядуцца ўжо даўно, хтосьці прапануе ідэю «дамашняга ўрача», хтосьці — «урача-рэабілітолага паліклінікі», цяпер вось — «урача агульнай практыкі».

Аднак як ні назаві, але патрэбны сёння такі ўрач, які павінен ведаць, добра арыентавацца і ўмець аказаць урачэбную дапамогу пацыенту па цэламу шэрагу ўрачэбных спецыяльнасцяў. Гэта дазволіць, з аднаго боку, значна скараціць колькасць вузкіх спецыялістаў-урачоў у паліклініках, а з другога — вузкім спецыялістам аказваць сапраўдную спецыялізаваную медыцынскую дапамогу пацыентам там, дзе трэба і неабходна, а не губляць іх дарагі час і бюджэтныя грошы на бясконцыя прафілактычныя агляды, якія ў сучасных замежных бальніцах выконваюць сярэднія медыцынскія работнікі з дапамогай няхітрых медыцынскіх прыбораў ці камп'ютэрных тэст-набораў.

У нашай сістэме аховы здароўя ролю ўрачоў агульнай практыкі могуць з поспехам выконваць участковыя ўрачы, але неабходна іх падвучыць, павысіць ім зарплату і змяніць напрамак іх работы з дыспетчарска-арганізацыйнага на лячэбна-прафілактычны.

Дыскусіраваліся і праблемы рэфарміравання аховы здароўя ў цэлым. Не былі пакінуты без увагі пытанні страхавой медыцыны, больш шырокага ўкаранення платнай медыцыны з прыватызацыяй бальнічных устаноў, абгрунтоўвалася існаванне змешанай медыцыны —дзяржаўнай, страхавой, платнай. Аднак удзельнікі з'езда цвёрда вытрымалі лінію і вырашылі, што ахова здароўя ў Беларусі ў агляднай будучыні застанецца дзяржаўнай, а медыцынская дапамога насельніцтву — бясплатнай. Гэта значыць ніякага радыкальнага рэфарміравання аховы здароўя не будзе. Думаю, гэта разумнае рашэнне. Якая сёння страхавая медыцына, калі прадпрыемствы і гаспадаркі ледзь-ледзь канцы з канцамі зводзяць, з цяжкасцю забяспечваюць зарплату працоўным і якая там платная медыцына, калі большасць насельніцтва атрымліваюць зарплату на ўзроўні пражытачнага мінімуму?

Разам з тым па асобных відах медыцынскай дапамогі можна і трэба развіваць гаспадарчаразліковыя і платныя віды медыцынскіх паслуг, як, напрыклад, зубапратэзаванне, касметалогія і інш. Трэба развіваць цесную сувязь бальнічных устаноў з прадпрыемствамі і ўстановамі па ўзаемадзеянню ў пытаннях прафілактыкі і здароўя працоўных, маючы на ўвазе і матэрыяльна-фінансавую падтрымку прадпрыемствамі медыцынскіх устаноў.

Сусветная арганізацыя аховы здароўя сцвярджае, што здароўе чалавека на 50 працэнтаў залежыць ад ладу яго жыцця і работы, на 20 — ад умоў быту і экалогіі, на 20 — ад спадчыннасці і толькі каля 8 працэнтаў — ад узроўню забеспячэння яго медыцынскай дапамогай. Пры цяперашнім стане нашай эканомікі і сацыяльным становішчы насельніцтва, мяркую, рэформу трэба рабіць не ў сістэме аховы здароўя, а ў свядомасці людзей, работнікаў, наймальнікаў. Трэба выканаць усе неабходныя статыстычныя і сацыялагічныя разлікі, стварыць спецыяльныя праграмы і давесці да свядомасці грамадзян, што здароўе — не толькі сацыяльна-этычнае паняцце і асабіста маральна-псіхалагічны дабрабыт, але і эканамічнае паняцце. Трэба, каб кожны чалавек ведаў, што хварэць нявыгадна, лячыцца — тым больш, што хвароба падрывае не толькі бюджэт пацыента, яго сям'і, але і прадпрыемства ці ўстановы, дзе ён працуе. Трэба, каб кожны наймальнік у дакладных лічбах бачыў, што больш выгадна ўкласці сродкі ў прафілактыку і гігіену, чым плаціць дапамогу па бальнічных лістках ці інваліднасці; што ў сто разоў танней пабудаваць для работнікаў стадыён, фізкультурную пляцоўку, басейн і прымусіць іх займацца фізкультурай, чым траціць мільярды рублёў з-за нізкай прадукцыйнасці працы хваравітых і слабых работнікаў.

Неабходна ўвесці выкладанне здаровага ладу жыцця з практычнымі навыкамі для дзяцей, пачынаючы з дзіцячага сада і працягваючы навучанне да заканчэння школы: тое, што закладзена ў дзяцінстве, застаецца на ўсё жыццё. Няма сэнсу вучыць дарослага чалавека мяняць свае прывычкі, лад мыслення і адносіны да свайго здароўя. Многія нават пасля першага інфаркту не перастройваюцца: як курыў, так і курыць, як піў, так і п'е, як вёў маларухомы лад жыцця тыпу «крэсла—машына—ложак» і наадварот, так і вядзе. А пасля другога інфаркту з дрэнным зыходам усе яго знаёмыя і сваякі ганьбяць медыцыну: не выратавала, маўляў, хворага чалавека.

Даўно пара замест рэкламы тытунёвых і вінна-гарэлачных вырабаў, насілля, парнаграфіі і іншай прадукцыі, якая разбурае здароўе і псіхіку нашых людзей, штодзённа паказваць па тэлевізары, трансліраваць па радыё, друкаваць у перыядычным друку пастулаты і перавагі здаровага ладу жыцця, прывіваць людзям любоў і павагу да роднай прыроды, да экалогіі, да чысціні і ўтульнасці свайго жылля, да здаровых душой і целам людзей. Трэба, нарэшце, на дзяржаўным узроўні заканадаўча зацвердзіць і прыняць як кіраўніцтва да дзеяння галоўнае: здароўе і жыццё кожнага канкрэтнага чалавека і ўсяго грамадства ў цэлым больш каштоўныя і больш патрэбныя, чым усе эканамічныя і палітычныя перамогі. І толькі за іх і ў імя іх варта змагацца ўсімі сіламі і сродкамі на ўсіх узроўнях дзяржаўнага і грамадскага кіравання. Вось тады і будзе паляпшацца здароўе беларускага народа і захаваецца яго генафонд, тады і выжывем мы, беларусы, нягледзячы на ўсе прыродныя і сацыяльныя катаклізмы, якія б ні здараліся на нашай Зямлі.

«Славянскі базар у Віцебску»

ПАКУЛЬ ІСНУЮЦЬ ТАКІЯ ФОРУМЫ МАСТАЦТВАЎ, НАРОДЫ ЗЯМЛІ НЕ БУДУЦЬ ПААСОБКУ

Урачысты старт узяў увечары 22 ліпеня Міжнародны фестываль мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Прычым афіцыйная цырымонія яго адкрыцця сабрала ў Летнім амфітэатры не толькі прадстаўнікоў культуры, але і многіх вядомых палітыкаў з розных дзяржаў.

Па існуючай традыцыі, наказ папулярнаму форуму даў прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, які ўжо не першы год асабіста патрануе гэта свята муз. Менавіта дзякуючы пільнай увазе да яго кіраўніка нашай дзяржавы віцебскі фестываль захаваў сваю унікальнасць і непаўторнае аблічча, сабраўшы сёлета рэкордную колькасць майстроў мастацтваў больш чым з 30 краін свету.

Вітаючы гасцей і ўдзельнікаў форуму, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Віцебск здаўна прыцягваў і збіраў вакол сябе творчых асоб — спевакоў, музыкантаў, мастакоў, скульптараў, архітэктараў, стваральнікаў непаўторную ауру прыгожага. Ён назваў невыпадковым той факт, што менавіта ў старажытным і адначасова вечна маладым Віцебску нарадзіўся гэты фестываль, які становіцца яркай старонкай гісторыі культуры і мастацтва.

[illegible] ...бай, на якой вольна распусціліся б букеты новых талентаў.

Свае не менш цёплыя прывітанні ў адрас фестывалю накіравалі прэзідэнты Расіі і Украіны Барыс Ельцын і Леанід Кучма, старшыня Выканкама Саюза Беларусі і Расіі кіраўнік урада Расійскай Федэрацыі Сяргей Кірыенка, Старшыня Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі спікер Дзяржаўнай Думы Генадзь Селязнёў. На афіцыйным фестывалі прыехалі кіраўнікі абедзвюх палат беларускага парламента, мэр Масквы Юрый Лужкоў, кіраўнікі шэрагу расійскіх рэгіёнаў. Вялікая афіцыйная дэлегацыя прыбыла ў Віцебск з Ізраіля.

[illegible] ...ўдзельнікі гала-канцэрта адкрыцця «Славянскага базару ў Віцебску».

Змяняючы адзін аднаго, на сцэну выходзілі Надзея Бабкіна, Алег Газманаў, Валерый Лявонцьеў, Тамара Гвердцытэлі, Тацяна Аўсіенка. Свае лепшыя нумары прадставілі Тэатр моды Славы Зайцава, ансамбль казацкай песні «Крыніца», артысты Беларускага балета Кацярына Фадзеева і Веньямін Захараў, акадэмічны народны хор імя Вяроўкі з Украіны, а таксама іншыя вядомыя і юныя выканаўцы.

Віктар КУКЛОЎ, Эдуард ПІВАВАР, БЕЛТА.

АДКРЫТА — ПРА САМАЕ ПАТАЕМНАЕ

Не ведаю, як горад працуе падчас фестывалю. Ці працуе ўвогуле, альбо толькі гуляе. Гуляць Віцебск пачаў яшчэ да афіцыйнага адкрыцця. Напярэдадні ноччу адбываўся сольны канцэрт Валерыя Лявонцьева. Але да цэнтра імкнуліся не толькі людзі з білетамі. Па цэнтральных вуліцах было не прабіцца, нягледзячы на тое, што тыдзень толькі пачаўся і на наступны дзень трэба было бегчы на працу. Але што значаць звычайныя будзённыя рэчы, калі ў Віцебску фестываль?

Між іншым, адносіны жыхароў горада да фестывалю сталі адным з важкіх плюсаў на карысць «Славянскага базару ў Віцебску». Няхай сабе адбываюцца «славянскія базары» ў іншых краінах. Туды можна завезці самых розных «зорак». А вось такую ж выпеставаную публіку, як у Віцебску, не выпішаш. Яна выхоўвалася гадамі.

«Славянскі базар у Віцебску» сёлета адстойвае сваё права звацца галоўным культурным мерапрыемствам краін Усходняй Еўропы. Часткова і па той прычыне, што Сяргей Віннікаў ужо правёў фестываль з такой жа назвай на тэрыторыі Украіны і Расіі. Тым не менш, афіцыйныя дэлегацыі суседніх краін прыехалі ў Віцебск, праграмы нацыянальных дзён Беларусі, Расіі і Украіны рыхтаваліся на ўзроўні міністэрстваў культур гэтых краін. І было заяўлена, што тры міністры культуры сустрэнуцца ўпершыню ў Віцебску, каб абмеркаваць самыя надзённыя пытанні культурнага супрацоўніцтва.

Пра значнасць такой з'явы, як культура, гаварыў на прэс-канферэнцыі Уладзімір Замяталін, які сёлета стаў старшынёй аргкамітэта фестывалю. Уладзімір Пятровіч падкрэсліў яднаючую ролю мастацтва і адзначыў яго самую цесную сувязь з палітыкай. Такім чынам, камерцыйнасць папярэдніх віцебскіх «базараў» цалкам выцеснена дзяржаўнасцю інтарэсаў — культурных, і не толькі.

Пра «не толькі» найбольш красамоўна гавораць тэлеграмы-прывітанні ад дзяржаўных дзеячаў: Барыса Ельцына, Леаніда Кучмы, Генадзя Селязнёва, Сяргея Кірыенкі. Старшыня Вышэйшага Савета Саюза Беларусі і Расіі Аляксандр Лукашэнка адкрыў фестываль асабіста. Зразумела, як жа інакш, калі ўсё гэтае мерапрыемства фінансуецца з бюджэту Саюза. 6 мільёнаў дэнамінаваных расійскіх рублёў (лічыце — мільён долараў) было выдаткавана на «Славянскі базар у Віцебску». За такія грошы гэтая махіна можа адчуваць сябе няблага і з аптымізмам глядзець у будучыню. Аптымізмам заразіў аўдыторыю ўдзячных слухачоў Юрый Лужкоў, які сказаў слова ад імя гарадоў Расіі. Магчыма, менавіта для яго на адкрыцці прагучала песня ў выкананні былой віцяблянкі Святланы Дзяцел са словамі «свою Россию не забывай, сынок, не забывай». Беларусь — краіна гасцінная, сябры ў маскоўскага мэра тут ёсць...

Ларыса ЦІМОШЫК.

г. Віцебск.

ГЕАГРАФІЯ РАБОТ ПАШЫРАЕЦЦА, АЛЕ...

Больш за тысячу гомельскіх будаўнікоў працуюць зараз у Расіі. Жыццё прымусіла іх да гэтага, барацьба за выжыванне сваіх арганізацый. Але для таго, каб пачаць будаўніцтва таго ці іншага аб'екта, ім неабходна выйграць тэндэр у будаўнікоў з іншых рэспублік былога Савецкага Саюза і Захаду. Напрыклад, зусім нядаўна аб'яўлены тэндэрныя таргі на ўзвядзенне 20-павярховага офіснага будынка адной з фірмаў Расійскага акцыянернага таварыства «Газпрам» у Еўрасіі, у іх уключыліся таксама будаўнікі з Фінляндыі, Германіі, Азербайджана і Турцыі. Аднак перавага была аддадзена Гомельскаму арэнднаму будаўніча-мантажнаму трэсту № 27.

Неадназначна выйгравалі тэндэрныя таргі калектывы акцыянернага будаўнічага кааператыва «Трэст № 14», дарожна-будаўнічага трэста № 2, аб'яднання «Гомельпрамбуд», якія зараз узводзяць некалькі аб'ектаў у сталіцы Расіі, Падмаскоўі і ў іншых рэгіёнах Расійскай Федэрацыі.

Як адзначаюць расійскія заказчыкі, беларусы вызначаюцца стараннасцю і акуратнасцю ў рабоце, адпаведнасцю [illegible] ...хутка перааб[illegible]

[illegible]

І ўсё ж не [illegible]

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

«ДРАЗДЫ» ПА-РАНЕЙШАМУ ЗАСТАЮЦЦА КАМЕНЕМ СПАТЫКНЕННЯ НА ШЛЯХУ НАРМАЛІЗАЦЫІ АДНОСІНАЎ ПАМІЖ БЕЛАРУССЮ І ЗАХАДАМ

Комплекс «Дразды» з'яўляецца рэзідэнцыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, што зафіксавана ў адпаведных юрыдычных дакументах.

Аб гэтым у ходзе брыфінгу ў МЗС Беларусі 23 ліпеня заявіў намеснік міністра замежных спраў нашай краіны Іван Антановіч. «Дразды», — лічыць ён, — не месца для размяшчэння рэзідэнцый паслоў замежных дзяржаў».

Іван Антановіч падверг рэзкай крытыцы пазіцыю краін, якія ўваходзяць у Еўрапейскі саюз, а таксама тых еўрапейскіх дзяржаў, якія падтрымалі санкцыі Еўрасаюза ў адносінах да Беларусі. Кіраўнік беларускага МЗС у чарговы раз абвінаваціў Захад у прыхільнасці да палітыкі «двайных стандартаў». На думку Івана Антановіча, краіны, якія імкнуцца да членства ў Еўрасаюзе і падтрымалі яго пазіцыю ў адносінах да Беларусі, лішні раз пацвердзілі той факт, што валодаюць «крайне абмежаваным палітычным суверэнітэтам», што праяўляецца ў няздольнасці прымаць самастойныя палітычныя рашэнні.

Паводле даных, якія ёсць у распараджэнні МЗС Беларусі, у першы тыдзень пасля абнародавання рашэння Еўрасаюза былі зафіксаваны факты адмовы ў атрыманні ўязных віз радавым беларускім грамадзянам у пасольствах асобных еўрапейскіх краін.

Асабліва пацярпелі ў гэтыя дні турысты, якія збіраліся правесці водпуск у Італіі або Іспаніі. Аднак у хуткім часе краіны—удзельніцы Еўрасаюза на афіцыйным узроўні пацвердзілі, што абмежаванне на атрыманне ўязных віз датычыць толькі дзяржаўных чыноўнікаў, уключаных у вядомы спіс. Пасля гэтага, паводле слоў Івана Антановіча, сігналы ў МЗС ад радавых грамадзян не паступалі.

Вадзім МІЛІЦЫН, БЕЛТА.

Макс Самуілавіч КУНЯЎСКІ

Беларуская эканамічная навука і прадпрымальніцтва панеслі вялікую страту.

21 ліпеня на 63 годзе пайшоў з жыцця заслужаны эканаміст Рэспублікі Беларусь, акадэмік Міжнароднай акадэміі інфармацыйных працэсаў і тэхналогій, прэзідэнт Беларускага саюза прадпрымальнікаў і арандатараў Макс Самуілавіч Куняўскі.

Ён нарадзіўся ў 1935 годзе ў г. Магілёве.

У 1957 годзе М. С. Куняўскі атрымаў вышэйшую эканамічную адукацыю ў Беларускім дзяржаўным інстытуце народнай гаспадаркі. Тут жа абараніў доктарскую дысертацыю і дзесяць гадоў адпрацаваў на пасадзе прафесара. Ён любіў вучыцца сам і вучыць іншых. Максам Самуілавічам падрыхтавана трыццаць пяць кандыдатаў і дактароў навук. Толькі навуковых работ апублікавана звыш двухсот. Цяжка знайсці роўнага яму папулярызатара ідэй рынку, выхавання прыватнай ініцыятывы ў кожнага члена грамадства, развіцця сярэдняга і малога бізнесу.

Яго натхнёнае слова аб эканоміцы, аб жыцці, аб справе аднолькава паважліва ўспрымалі абітурыенты і аспіранты, эканамісты і дырэктары прадпрыемстваў, служачыя міністэрстваў і іх кіраўнікі, аднадумцы і апаненты. Будучы заслужаным эканамістам Рэспублікі Беларусь, акадэмікам Міжнароднай акадэміі інфармацыйных працэсаў [illegible] ...Беларускай інжынерна-тэхналагічнай акадэміі, Макс Самуілавіч актыўна ўдзельнічаў у распрацоўцы ўрадавых праграм, накіраваных на станаўленне рыначнай эканомікі. [illegible]

Яму былі ўласцівы ўчэпістасць і глыбіня розуму, сур'ёзнасць даследчыка, грамадзянскае сумленне, пачуццё адказнасці, чалавечнасць, уменне прадбачыць, падаць ідэю і ажыццявіць яе.

Майстар кампрамісу, Макс Самуілавіч быў чалавекам прынцыпаў.

Увасабленнем задум і спраў М. С. Куняўскага стаў створаны ім Беларускі саюз прадпрымальнікаў і арандатараў, нязменным прэзідэнтам якога ён штогод выбіраўся. Саюз аб'яднаў сотні працоўных калектываў новай фармацыі і іх кіраўнікоў, многія дзесяткі тысяч людзей, занятых у розных галінах народнай гаспадаркі.

Ён па-сыноўску любіў Беларусь. Радаваўся любому поспеху, любому дасягненню нашай рэспублікі.

Светлы і шчодры талент М. С. Куняўскага, творчая бескампраміснасць і прынцыповасць, дабрыня і спагадлівасць да людзей застануцца ў памяці ўсіх, хто яго ведаў.

Кокараў В. І., Мяснікові М. У., Гаркун У. Г., Замяталін У. П., Козік Л. П., Навіцкі Г. В., Даргель В. Б., Казлоў П. А., Корбут М. П., Лях І. А., Марыніч М. А., Нічыпаровіч У. М., Новак В. А., Сазонаў А. Ю., Харлап А. Д., Шакола І. П., Шымаў У. М., Бадзей Г. П.

ДАТЫ

МАРШРУТ ТРАДЫЦЫЙНЫ, МЕСЦА СУСТРЭЧЫ РАНЕЙШАЕ

Нягледзячы на тое, што наступны панядзелак не пазначаны ў календары чырвоным колерам, у свядомасці пэўнай часткі нашых суграмадзян 27 ліпеня па-ранейшаму ўспрымаецца яе Дзень незалежнасці. На працягу шасці гадоў — да рашэння апошняга рэферэндуму дзень прыняцця Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце быў галоўным святам краіны. Але калі свята і можна і перанесці, то дата абвяшчэння незалежнасці ўсё роўна застаецца нязменнай.

Магчыма, гэтым кіраваўся і Мінскі гарвыканкам, які без асаблівых цяжкасцяў задаволіў заяўку на правядзенне ў панядзелак у сталіцы святочнага шэсця і мітынгу. Пра гэтае рашэнне «Звяздзе» паведаміў намеснік кіраўніка Мінгарвыканкама Віктар Чыкін, расказаўшы, што ініцыятарамі мерапрыемстваў выступілі прадстаўнікі чатырох партый: М. Статкевіч і А. Кароль (Беларуская сацыял-дэмакратычнай партыя «Народная грамада»), Ю. Хадыка (партыя БНФ), Г. Карпенка і А. Дабравольскі (Аб'яднаная грамадзянская партыя), Л. Лемяшонак (Беларуская партыя працы).

У сваю чаргу Мікалай Статкевіч паведаміў, што дамоўленасць дасягнута і з праваахоўнымі органамі. Ініцыятары шэсця і мітынгу падпісалі дакумент, у якім дакладна вызначаны маршрут руху калоны. Дэманстранты пройдуць па праспекце Скарыны ад кінатэатра «Кастрычнік» да плошчы Перамогі, адтуль — па вуліцах Кісялёва і Чырвонай да опернага тэатра, дзе і адбудзецца мітынг.

Арганізатары разлічваюць, што ў мерапрыемстве возьмуць удзел каля пяці тысяч чалавек. Па гэтай прычыне гарадскія ўлады дазволілі шэсце не толькі па тратуарах, але і па адной паласе праспекта.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

АЎТАМАБІЛЬ УШЧЭНТ — ХАТА З ПАДМУРКА

Пенсіянерка П., якая пражывала ў Століне па вуліцы Гарынскай, не чакала бяды. А прачнулася яна ўначы ад таго, што яе хата «захадзіла ходуном». Жанчыне падалося, быццам «гром» ударыў. Калі ж перапалоханая пенсіянерка выскачыла на вуліцу, то ўбачыла аўтамашыну, якая засела ў вуглу хаты. Удар быў такой сілы, што паўхаты з'ехала з падмурка. Прыбыўшыя на месца здарэння медыкі канстатавалі, што адзін пасажыр, былы супрацоўнік міліцыі, мёртвы, а шафёр яшчэ дыхае. Яго і адправілі ў рэанімацыю. Што прымусіла віноўнікаў аварыі на шалёнай скорасці імчацца ноччу, ужо няважна, цяпер галоўнае — адрамантаваць хату.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗАТРЫМАНЫ ФАЛЬШЫВАМАНЕТЧЫКІ НА КАЛЁСАХ

Незапланавана скончылася «працоўная» камандзіроўка ў нашу краіну трох жыхароў Калінінградскай вобласці.

Першы званочак празвінеў для аматараў шалёных грошай, калі супрацоўнікі Добрушскага РАУС затрымалі аднаго з вандроўнікаў на аўтамашыне «ВАЗ» пры спробе прадаць нашым грамадзянам фальшывую стодоларавую купюру. Неўзабаве аператыўнікі заўважылі, што побач круціцца другая машына — «БМВ», таксама з калінінградскімі нумарамі.

Аб фальшыўках два жыхары Калінінградскай вобласці з «БМВ» нічога не ведалі, але ў выніку агляду ў абшыўцы машыны было знойдзена яшчэ 95 стодоларавых купюр з прыметамі падробкі на агульную суму 9500 долараў.

Зараз далейшы лёс гастралёраў будзе вырашаць следства і, хутчэй за ўсё, потым суд.

Сяргей КУРКАЧ.

Спажывец

Латышскім і беларускім сокам можна давяраць

Як паведамляла раней «Звязда», вельмі карысную для спажыўца спробу -- параўнаць якасныя характарыстыкі двух відаў тавараў (безалкагольных напояў і тавараў бытавой хіміі), прадстаўленых на беларускім рынку, ажыццявіла Беларуская экалагічная партыя сумесна з Беларускім таварыствам спажыўцоў. З гэтай мэтай сярод вытворцаў і пастаўшчыкоў дадзенай прадукцыі быў аб'яўлены конкурс на адпаведнасць яе экалагічным і спажывецкім стандартам, першы этап якога завяршыўся поўнай перамогай латышоў.

Так, яны аказаліся лепшымі з лепшых ў 9 з 15 намінацый конкурсу сярод безалкагольных напояў. У намінацыях «сок апельсінавы стопрацэнтны», «сок яблычны стопрацэнтны», «сок клубнічна-бананавы стопрацэнтны» перамагла прадукцыя гандлёвай маркі «Primavera» (Латвія). Гандлёвая ж марка «Cido food group» (Латвія) аказалася лепшай у намінацыях «сок таматны стопрацэнтны», «сок з агародніны стопрацэнтны», «сок персікавы стопрацэнтны», «сок мульцівітамінны», «сок ружовы грэйпфрут» і ў намінацыі «сок ананасавы стопрацэнтны», падзяліўшы першую пазіцыю з прадукцыяй Барысаўскага кансервавага завода.

Другое месца па колькасці перамог, што прыемна адзначыць, -- за беларускімі вытворцамі. Гандлёвая марка «Gutta» (Барысаўскі кансервавы завод) прадставіла на конкурс лепшыя апельсінава-абрыкосавы і ананасавы стопрацэнтны сокі, а таксама лімонна-ананасавы нектар. Лепшай аказалася сярод канкурсантаў мінеральная вада гандлёвых марак «Фрост» і «Вечалле». Напой «Панда» перамог сярод газіраваных безалкагольных напояў. Варта было б адзначыць і поспех другога мінскага малочнага завода, які прадставіў на конкурс свае апельсінавы і яблычны сокі «ЮНІК». Яго прадукцыя стала лаўрэатам конкурсу «Экалагічна чыстыя безалкагольныя напоі» адразу ў дзвюх намінацыях.

Нагадаем, што экспертызу якасці напояў і іх спажывецкіх якасцяў праводзілі спецыяльна ўпаўнаважаныя інстытуты і лабараторыі, акрэдытаваныя ў нацыянальнай сістэме сертыфікацыі нашай краіны.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПЕРАМОГА НАД ПОЛЬСКІМІ МЕЛАМАНАМІ

У сярэдзіне ліпеня пад Беластокам адбыўся ўжо дзевяты фестываль музыкі маладой Беларусі «Басовішча». Асноўнымі ўдзельнікамі конкурсу ў гэтым годзе былі польскія рок-гурты з Беласточчыны, частка якіх нават спявае па-польску.

Нашыя ж музыкі, за выключэннем гродзенскага гурта «Кальян», удзельнічалі ў якасці гасцей. Адзіная беларуская каманда-канкурсантка, што выконвае, па ўласнаму вызначэнню, анарха-панк-фальк-рок, узяла, аднак, прыз Беларускага аб'яднання студэнтаў і Радыё Беластока. Яшчэ адна ўзнагарода была ўручана польскім беларусам з Гайнаўкі, гурту «Veritas». Са сцэны «Басовішча» спявалі таксама Віктар Шалкевіч, «Крама», «НРМ», «Палац» і «Крыві», якія даўно выйшлі са стану пачаткоўцаў і прэтэндаваць на ўзнагароды не маглі, затое мелі задавальненне ад бурнай рэакцыі польскіх меламанаў. Хаця «Басовішча» робіцца ўсё больш польскім фестывалем, для яе беларускіх удзельнікаў яно застаецца па-ранейшаму сапраўдным святам сучаснай нацыянальнай культуры, дзе няма дзяржаўных межаў паміж сябрамі, сваякамі, аднаверцамі, а ёсць агульная прастора для самавыяўлення.

Марына КУНАЎСКАЯ.

ВІНШАВАННІ

БЯЛЯЕВЫМ Сашу і Сяргею з в. Каралішчавічы пажаданні здароўя, здзяйснення мараў, шчасця і добрых сяброў з нагоды дня нараджэння.
Родныя, г. Стоўбцы.

Віншуем дарагога ўнука Алега КРУКАЎСКАГА з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, шчасця, шырокай дарогі на жыццёвым шляху.
Бабуля і дзядуля з в. Мархачоўшчына.

Віншую з днём нараджэння Святлану Аляксандраўну МАНКЕВІЧ. Жадаю ўсяго самага найлепшага ў жыцці.
Тамара, в. Ракевічы.

Сардэчна віншуем дачушку Святлану Мікалаеўну ХАДАРЦЭВІЧ з г. Смаргоні з юбілеем. Зычым здароўя, шчасця, любові. Няхай табе сонца смяецца і ўсё ўдаецца.
Бацькі.

Дарагі сынок і брацік Ілья ЖУКОЎСКІ. Віншуем з днём нараджэння. Жадаем поспехаў у вучобе, здзяйснення мараў, шчасця і радасці.
Родныя, в. Асмолава.

Сардэчна віншуем з днём нараджэння Дзмітрыя Аляксандравіча ГУРЫНОВІЧА. Жадаем шчасця, радасці, здароўя, летам добра адпачыць, каб затым добра вучыцца.
Бабуля, дзядуля, родныя, г. Салігорск.

ФУТБОЛ. ЕЎРАПЕЙСКІЯ КУБКІ

БЕЛАРУСКІЯ КАМАНДЫ «ПАДРУЖЫЛІСЯ» З НУЛЯМІ. ІХ САПЕРНІКІ — ТАКСАМА

Нулявымі нічыімі завяршыліся першыя гульні 1-га кваліфікацыйнага раунда еўракубкаў з удзелам беларускіх каманд — мінскага «Дынама» і бабруйскай «Белшыны».

Апошнія праводзілі сустрэчу ў рамках Кубка УЕФА на сталічным стадыёне «Дынама», які пасля капітальнай рэканструкцыі выглядаў вельмі прэзентабельна. Напярэдадні матча балгарскія журналісты і прыхільнікі сафійскага ЦСКА нават «паскардзіліся» беларускім калегам, што такой шыкоўнай арэны ў Балгарыі няма.

Праўда, такі завочны камплімент у адрас мінскага стадыёна ніякім чынам не датычыўся футбалістаў, якія за 90 хвілін сустрэчы так і не змаглі нічога паказаць. На гэтым бясколерным гульнявым фоне раз за разам танулі крыкі малалікай групы бабруйскіх «фанаў». Іх гарачы пыл стараліся збіць не толькі сапернікі роднай каманды, але і свае ж ахоўнікі правапарадку. Напачатку (відаць, для размінкі) амонаўцы вывелі за межы арэны падпіўшага «чырвона-чорнага» балельшчыка, а потым наогул канфіскавалі да канца гульні родны белшынаўскі сцяг. Які ж пасля гэтага фанаўскі запал?! А таму заклікі ў адрас Ігара Кавалевіча, Андрэя Хлебасолава, Васіля Смірных і іншых футбалістаў з Бабруйска гучалі не надта ўпэўнена.

На пасляматчавай прэс-канферэнцыі настаўнік ЦСКА Дзімітар Пенеў, які заняў пасаду кіраўніка клуба толькі ў мінулым месяцы і вядомы тым, што на чэмпіянаце свету-94 у ЗША прывёў зборную Балгарыі да бронзавых медалёў, выказаў шмат кампліментаў у адрас свайго бабруйскага калегі Алега Волаха. Пры гэтым госць пашкадаваў, што ў яго камандзе нямала траўміраваных ігракоў і на матч у Сафіі трэба будзе ўключаць свежыя сілы.

Старшы трэнер «Белшыны» застаўся задаволены вынікам сустрэчы і падзякаваў саперніку за гульню.

Прагнозы на матч у адказ не даваліся. Хоць відавочна, што каманда ЦСКА, якая выхавала такіх зорак еўракласа, як Стоічкаў, Іванаў, Кастадзінаў, мае больш шанцаў на поспех. Усё ж такі гульня ў родных сценах...

У такім жа «выйгрышным» становішчы аказаліся і мінскія дынамаўцы, якія праводзілі першую сустрэчу ў Лізе чэмпіёнаў на выездзе супраць рыжскай «Сконты». Сустрэча закончылася ўнічыю — 0:0. З улікам таго, што наш чэмпіён знаходзіцца зараз у не зусім здаровым стане, вынік матча павінен задаволіць трэнерскі штаб «Дынама». Хоць напярэдадні ад'езду каманды ў сталіцу Латвіі настаўнік «Дынама» Уладзімір Курнеў без усякіх сакрэтаў сказаў: «Пастараемся забіць і не прапусціць. Прынамсі, нічыя нас таксама задаволіла б».

Галоўны трэнер «Сконты» Аляксандр Старкоў яшчэ напярэдадні першай гульні адзначыў: «Ясна, што ўсё вырашыцца ў матчы ў адказ, бо абедзве каманды роўныя па сілах і класу. Дома ж кубкавая стратэгія прымусіць нас дзейнічаць асабліва агрэсіўна і гуляць толькі на перамогу».

Як бачна, з выйгрышам у гаспадароў поля не атрымалася. Аднак не варта забываць, што рыжане надзвычай удала гуляюць на выездзе. І прыкладаў у кубкавых сустрэчах таму шмат. А яшчэ не трэба забываць, што «Сконта» была і застаецца базавым клубам нацыянальнай зборнай Латвіі, у якой цяпер задзейнічаны адразу 10 яе футбалістаў.

Матчы ў адказ пройдуць 29 ліпеня. Пераможцу матча «Дынама» (Мінск) — «Сконта» (Рыга) у другім кваліфікацыйным раундзе чакае міланскі «Інтэр».

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Гуляюць «Белшына» — ЦСКА.

Фота IREX/ProMedia.

У СВЕЦЕ

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

- **На прэзідэнта Чачні Аслана Масхадава ўчора раніцай быў зроблены замах.** Аўтамашына з радыёкіруемым фугасам, якая стаяла на абочыне дарогі, была ўзарвана ў той момант, калі з ёю параўняўся прэзідэнцкі аўтамабільны картэж, што накіроўваўся да рэзідэнцыі Масхадава ў цэнтры Грознага. Прэзідэнт Чачні не пацярпеў. Загінуў яго ахоўнік, яшчэ трое атрымалі цяжкія раненні. Браніраваны аўтамабіль прэзідэнта згарэў датла.
- **Прэзідэнт Чачні Аслан Масхадаў усклаў на спецслужбы віну за замах на яго.** Адказваючы на прэс-канферэнцыі на пытанне, спецслужбы якой краіны маглі быць зацікаўлены ў гібелі прэзідэнта, А. Масхадаў заявіў, што «магла быць сумесная работа некалькіх зацікаўленых спецслужбаў, якія выканалі гэта рукамі сваіх мясцовых верных таварышаў, што прагнуць улады і грошай».
- **Федэральная служба бяспекі Расіі** не мае ніякіх звестак аб магчымай прыналежнасці якіх-небудзь спецслужбаў да спробы замаху на прэзідэнта Чачні ў Грозным. Аб гэтым заявіў у чацвер афіцыйны прадстаўнік Цэнтра грамадскіх сувязяў ФСБ, каменціруючы абвінавачанні ў адрас ананімных спецслужбаў у арганізацыі тэракта. Сустаршыня расійска-чачэнскай перагаворнай камісіі Іван Рыбкін упэўнены, што гібель прэзідэнта Чачні Аслана Масхадава «стала б для Чачні катастрофай і прывяла б да ўскладнення сітуацыі на Паўночным Каўказе ў цэлым. Іван Рыбкін падкрэсліў, што замах на А. Масхадава стаў вынікам палярызацыі чачэнскага грамадства, якая назіраецца ў апошні час.
- **Віцэ-прэзідэнт Злучаных Штатаў Альберт Гор наведаў Чарнобыльскую АЭС.** Ён агледзеў месца ядзернай катастрофы і зрабіў паездку ў горад Прыпяць, насельніцтва якога было эвакуіравана ў 1986 годзе. У час візіту ва Украіну А.Гор неаднаразова выказваўся за хутчэйшае закрыццё Чарнобыльскай АЭС у інтарэсах бяспекі насельніцтва Украіны і ўсёй Еўропы. Учора ўвечары пачаўся афіцыйны візіт амерыканскага віцэ-прэзідэнта ў Расію. У Маскве будуць абмеркаваны пытанні расійска-амерыканскага супрацоўніцтва і пачата падрыхтоўка візіту ў Расію прэзідэнта Клінтана, які намячаецца на пачатак верасня.
- **Мэр іранскай сталіцы Тэгерана Карбасчы прыгавораны да пяці гадоў пазбаўлення волі, пакарання плёткамі і буйному грашоваму штрафу.** Акрамя таго, яму забаронена на працягу бліжэйшых дваццаці гадоў займацца грамадскай дзейнасцю. Суд прызнаў мэра вінаватым у карупцыі і злоўжыванні ўладай. Як лічаць аглядальнікі, суд над мэрам Тэгерана — чарговая спроба кансерватараў адхіліць ад улады прыхільнікаў прэзідэнта Ірана Хатамі.
- **Левацэнтрысцкі ўрад Італіі на чале з Раманам Продзі атрымаў учора вотум даверу ў палаце дэпутатаў — ніжняй палаце парламента.** Галасаванне аб даверы Продзі прапанаваў з тым, каб прадэманстраваць жыццяздольнасць кааліцыі пасля таго, як камуністы ледзь не развалілі ўрад, адмовіўшыся галасаваць за пашырэнне НАТО.

Паводле паведамленняў інфармацыйных агенцтваў.

КІРГІЗСКІ ФЕРМЕР ПАДАРЫЎ КАНЯ БІЛУ КЛІНТАНУ

Фермер Энкасымбекаў з кіргізскай глыбінкі паведаміў гэтымі днямі прэзідэнту ЗША Білу Клінтану, што дорыць яму аднаго з лепшых аргамакаў свайго табуна.

Біл не застаўся раўнадушным да шырокага жэста жыхара Кіргізіі і, як стала вядома агенцтву «Аргументы и факты—Новости», мае намер асабіста прыбыць увосень за скакуном на радзіму былiннага асілка Манаса. Да амерыканскага кіраўніка аргамакаў былі ўдастоены прэзідэнты Кіргізіі і Турцыі.

КОЛЬКІ БУДЗЕ ВАЯВОДСТВАЎ?

Гэтае пытанне сёння з'яўляецца адным з галоўных для ўладных структур і палітычных партый Польшчы. Пошук кампраміснага варыянта вядзецца ў гарачых дэбатах, на якія не хапае часу днём, і таму некаторыя парламентарыі нават «прыхопліваюць» ноч.

Значнае скарачэнне колькасці ваяводстваў — гэта ініцыятыва ўрада Ежы Бузэка, які хоча ажыццявіць у краіне адміністрацыйна-тэрытарыяльную рэформу. Спачатку меркавалася, што ваяводстваў будзе 12. Затым «сутыкнуліся» лічбы 15 і 17. Цяпер шукаецца паразуменне наконт 16 ваяводстваў.

Дэбатуе і «вуліца». У некаторых рэгіёнах створаны камітэты ў абарону свайго ваяводства, адбываюцца мітынгі пратэсту, хоць і не надоўга, але блакіруюць дарогі. Камусьці хочацца, каб нічога не мянялася. Іншыя абураны тым, што ў выніку рэформы трапяць пад «крыло» слабейшага па эканамічных паказчыках ваяводства.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

БЕЛАРУСКІ СЕРТЫФІКАТ АДПАВЕДНАСЦІ НА ЗБРОЮ — ГАРАНТ ЯГО БЯСПЕКІ ФУНКЦЫЯНАВАННЯ

У мэтах упарадкавання абароту зброі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пастановай Савета Міністраў з 1 кастрычніка 1997 года ўведзена абавязковая сертыфікацыя службовай і грамадзянскай зброі і боепрыпасаў да яе. Цяпер праводзіць гэту работу толькі Дзяржаўны экспертна-крыміналістычны цэнтр МУС Беларусі, які акрэдытаваны як орган па сертыфікацыі зброі, патронаў і сродкаў самаабароны і дзеючы ў рамках адзінай Нацыянальнай сістэмы сертыфікацыі Беларусі. Непасрэдна для вырашэння пастаўленай задачы была створана новая служба — акрэдытацыі і сертыфікацыі, якая дзейнічае пад агульным кіраўніцтвам Дзяржстандарта Рэспублікі Беларусь. Работа вядзецца ў цесным супрацоўніцтве з рознымі структурамі дзяржаўнай улады, якія рэгламентуюць абарот зброі на тэрыторыі рэспублікі. У першую чаргу з кіраўніцтвам аховы правапарадку і прафілактыкі МУС. Расказвае начальнік службы акрэдытацыі і сертыфікацыі зброі Уладзіслаў МАРАСІН.

— Уладзіслаў Мікалаевіч, сертыфікацыя, якая праводзіцца, добраахвотная ці абавязковая?

— Абавязковая, інакш да нас прыйшлі б нямногія. Але спадзяюся, у будучым яна стане дабраахвотнай, як гэта прынята ў развітых краінах.

— Колькі на гэты момант паступіла заяў на сертыфікацыю і колькі сертыфікатаў ужо выдадзена вашай службай?

— З моманту стварэння службы акрэдытацыі і сертыфікацыі да нас паступіла больш за тысячы заяў. Выдадзена 650 сертыфікатаў адпаведнасці як асобным грамадзянам, так і арганізацыям, якія займаюцца ўвозам зброі і боепрыпасаў у рэспубліку.

— Якая зброя падлягае сертыфікацыі?

— Паляўнічая, спартыўная і службовая агнястрэльная зброя, газавыя пісталеты і рэвальверы, пнеўматычная і халодная зброя, а таксама ўсе віды патронаў, боепрыпасаў, газавыя балончыкі і іншыя сродкі самаабароны.

— Якія дакументы неабходны для правядзення сертыфікацыі?

— У залежнасці ад таго, хто заяўляе на сертыфікацыю — аптавік, прыватная асоба, ці завод-вытворца,— і розныя падыходы да правядзення сертыфікацыі. Што датычыць грамадзян, то перш за ўсё ім неабходна прадставіць сам выраб, дакумент, які сведчыць асобу, накіраванне на правядзенне сертыфікацыі, выдадзенае ліцэнзійна-дазваляльнай службай па месцы жыхарства, а таксама пашпарт або інструкцыя па эксплуатацыі на выраб.

— Што можна адзначыць, прааналізаваўшы першыя крокі праведзенай работы?

— Прааналізаваўшы работу ўжо закончаных спраў па сертыфікацыі, можна прывесці наступныя паказчыкі. Дзесяць працэнтаў з заяўленых на сертыфікацыю былых ва ўжыванні паляўнічых стрэльбаў не адпавядаюць патрабаванням бяспекі. Перш за ўсё з-за карозіі і ўздування ствалоў, няспраўнасцяў ударна-спускавых механізмаў, трэшчын у прыкладах. Трыццаць пяць працэнтаў з заяўленых на сертыфікацыю газавых пісталетаў і рэвальвераў не прайшлі выпрабаванні на адпаведнасць крыміналістычным патрабаванням. Асноўная прычына — зброя канструктыўна выраблена як для прымянення газавых, так і шротавых патронаў. Таму я б рэкамендаваў грамадзянам Рэспублікі Беларусь устрымацца ад набыцця такой зброі, асабліва ў прыватных асоб. Хачу звярнуць увагу, што рэалізацыя зброі, патронаў і сродкаў самаабароны на тэрыторыі рэспублікі дазволена толькі фірмам, арганізацыям і магазінам, якія маюць ліцэнзію, і толькі пры абавязковай наяўнасці беларускага сертыфіката адпаведнасці. Да вінаватых у парушэнні гэтых патрабаванняў прымяняюцца як штрафныя санкцыі, так і прыцягненне іх да крымінальнай адказнасці ў адпаведнасці з артыкулам 213[2] УК Рэспублікі Беларусь.

— З якімі праблемамі прыходзіцца сутыкацца ў працэсе дзейнасці вашай службы?

— Праблемы ўзнікаюць пастаянна. Перш за ўсё з-за неўрэгуляванасці заканадаўчай базы. На першых этапах станаўлення нашай службы па сертыфікацыі не хапала вопыту — накіраванне гэта для нас было абсалютна новае. Аднак дзякуючы дапамозе спецыялістаў высокага класа з Кіраўніцтва сертыфікацыі Дзяржстандарта рэспублікі мы з імі спраўляемся. Асабліва мы ўдзячныя галоўнаму спецыялісту Таццяне Мікалаеўне Пашчанка, якая нам у многім дапамагала і дапамагае вырашаць складаныя праблемы, што ў нас узнікаюць.

— Ці прызнаюцца ў нас замежныя сертыфікаты адпаведнасці?

— Мы прызнаём замежныя сертыфікаты, выдадзеныя ў рамках сістэм сертыфікацыі, да якіх далучылася Рэспубліка Беларусь. Паміж краінамі СНД у нас заключана пагадненне аб узаемным прызнанні вынікаў правядзення сертыфікацыі. Не прызнаюцца сертыфікаты на прадукцыю, выпушчаную ў трэціх краінах, г. зн. калі выраб выпушчаны ў адной краіне, а да нас трапіў з другой са сваім сертыфікатам. Толькі ў асобных выпадках Рэспубліканскі орган па сертыфікацыі можа прыняць рашэнне аб прызнанні. У асноўным нам прыходзіцца прызнаваць расійскія сертыфікаты адпаведнасці, таму што пераважная большасць увозімай зброі выпускалася на іжэўскіх і тульскіх заводах. Ды і асноўнае паступленне зброі ідзе да нас з Расійскай Федэрацыі. Што датычыць краін далёкага замежжа, то да нас пакуль не паступала заяў на прызнанне іх сертыфікатаў адпаведнасці.

— Вашы рэкамендацыі грамадзянам, якія жадалі б набыць зброю?

— Па-першае, набыць газавы пісталет або паляўнічую зброю ва ўстаноўленым законам парадку, а па-другое, пры пакупцы зброі, якая вам спадабалася, пераканацца ў наяўнасці на яе беларускага сертыфіката адпаведнасці, выдадзенага органам па сертыфікацыі зброі, патронаў і сродкаў самаабароны.

Аляксандр ПУГАЧ, прэс-цэнтр МУС Беларусі.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	5.02	21.22	16.04
Віцебск –	4.52	21.18	16.26
Магілёў –	4.58	21.11	16.13
Гомель –	5.04	21.00	15.56
Гродна –	5.26	21.34	16.08
Брэст –	5.33	21.29	15.56

МЕСЯЦ

Маладзік 23 ліпеня.
З 5.19 — 2-я месяцавыя суткі.
Месяц у сузор'і Льва.

ІМЯНІНЫ

Пр. Вольгі
К. Кінгі-дзевы, Крысціны

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца пераменная воблачнасць, у паўночна-заходніх і цэнтральных раёнах месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер няўстойлівы, 3—8 м/сек., пры навальніцах парывы да 15—20 м/сек. Тэмпература паветра ў Гродне — 24—26, Мінску, Віцебску — 26—28, Брэсце — 28—30, Магілёве — 29—31, Гомелі — 28—30 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак: уначы 25-га — ва ўсходніх раёнах, удзень 26-га — па паўднёваму захаду рэспублікі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер заходні, 3—8 м/сек., пры навальніцах парывы да 14 м/сек. Тэмпература ўначы — 11—16, удзень — 22—27 градусаў вышэй нуля.

Сакратарыят і прафсаюзны камітэт Сакратарыята Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне галоўнаму спецыялісту аддзела кадраў ХАРКОВАЙ Галіне Аляксандраўне ў сувязі з напаткаўшым яе вялікім горам — СМЕРЦЮ БАЦЬКІ.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

27 ліпеня, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.50 Тэлеметр.
9.10 «Сёння з вамі...» Народны артыст Беларусі мастацкі кіраўнік Нацыянальнага тэатра імя Янкі Купалы Валерый Раеўскі.
9.45 Прэм'ера песні.
10.05 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
10.20 Спажывецкая карзінка. Сацыяльна-эканамічная праграма.
10.35 Здароўе. Трансплантацыя ў Беларусі.
11.00 Забаўляльная праграма «Магчыма, яны звар'яцелі!» (Вялікабрытанія, Аўстралія).
11.40 Абібок.
12.10 Тэлевікторына.
12.40 «А музыка гучыць...» Спявае Галіна Галенда.
13.00 Навіны.
13.15 «Лета было толькі дзень». Маст. фільм.
14.25 Музычны антракт.
14.35 Пераграф. Перадача для беспрацоўных.
15.00 Навіны.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 Серыял для дзяцей. «Дзяўчынка і акіян» (Аўстралія).
16.10 «Я малюю».
16.25 Рэгіён. Перадача з Гродна.
17.00 Першы фестываль народнага мастацтва «Беларусь — мая песня». Народны ансамбль беларускай песні «Медуніца» (г. Магілёў).
17.30 Госці ў дом.
18.00 Навіны.
18.20 Забаўляльная праграма «Магчыма, яны звар'яцелі!» (Вялікабрытанія, Аўстралія).
18.50 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
19.00 «Сёння з вамі...» [illegible]
19.40 Калыханка.
20.00 Панарама.
20.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма [illegible]
21.10 Беларускі хіт-парад.
21.20 Кароткаметражныя маст. фільмы.
22.00 «Славянскі базар у Віцебску». Конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні «Віцебск-98». Дзень 1-ы. Трансляцыя з Віцебска.
0.15 Трэці тайм.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.15 Навіны.
17.20 Прэм'ера серыяла «Раксалана — палонніца султана». 1-я серыя.
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Праграма У. Познера «Чалавек у масцы».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Прыгодніцкі серыял «Горац». «Паўстаўшы з мёртвых».
21.45 Сярэбраны шар. Пол Ньюмен. Вядучы — В. Вульф.
22.30 Лінія кіно. Фільм «Наўмыснае забойства».

Расія

13.00, 16.00, 22.35 Весткі.
13.30 Алег Даль, Ірына Купчанка і Юрый Багатыроў у фільме Віталя Мельнікава «Адпачынак у верасні». 1-я серыя.
14.40 «Му-Му». Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
[illegible]
17.25 Георгій Юматаў, Васіль Ланавой, Яўген Герасімаў у фільме «Пятроўка, 38».
19.35 «Санта-Барбара».
20.35 «Славянскі базар у Віцебску». Конкурс маладых выканаўцаў.
22.55 Дзяжурная часць.
23.10 [illegible]
23.50 [illegible]

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.25 Мультфільмы.
7.45 Фільмы-казкі А. Роу. «Варвара-краса — доўгая каса». Маст. фільм.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Пецярбургскі гурмэ.
9.20 [illegible]
9.50 Кніжная скарбніца.
10.05 «Дом паэта». Фёдар Цютчаў.
10.20 «Царская ложа». Ю. Цемірканаў і Я. Колабаў.
11.05 «Лёс афіцэра».
11.35 «Мастацтва эпохі Адраджэння». Вядучая — І. Антонава, дырэктар ДМІІ імя А.С. Пушкіна.
12.05 Без візы.
12.15 «У пошуку Соф'і». Тэлевізійны спектакль. 1-я частка.
13.15 «У пошуку Соф'і». Частка 2-я.
14.00 Разам з Фафалем.
14.15 «Скарбы Пецярбурга». [illegible]
14.30 П.І. Чайкоўскі. «Франчэска да Рыміні».
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.50 «Лукамор'е».
16.10 [illegible]
16.45 Людзі ў модзе.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 [illegible]
17.35 «Кумір». М.К. Чаркасаў.
18.20 «Завяшчанне XX стагоддзя». Аўтарская праграма Г. Баравіка. [illegible] А.Ф. Керэнскім. Нью-Ёрк, 1966 г. Частка 1-я.
19.05 Цуд-казка.
19.10 Мультфільм.
19.50 «Дакумент-анталогія». «Першыя». Дак. фільм.
20.45 Пасля навін...
21.05 [illegible] (Памяці М. Тарывердзіева).
21.50 «А чой-то ты во фраке?» Спектакль тэатра «Школа сучаснай п'есы».

НТБ

8.05 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Наганяй» (ЗША).
9.15 Свет кіно. Фернанда Рэй і Моніка Рандаль у фільме «Мой генерал» (Іспанія).
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «Процістаянне». Частка 3-я.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет-Біч» (ЗША).
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 Мульці-лета. [illegible]
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе» (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Свет кіно. [illegible]
21.50 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Наганяй» (ЗША).
22.40 Сённячка.
23.15 Серыял «Байкі са склепа». [illegible]

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Для дзяцей «Свавольнікі».
18.45 Шматсерыйны фільм «Дзіўныя гісторыі».
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 Маст. фільм «Формула кахання».
21.55 Аўтамабілі і запчасткі.
22.15 Маст. фільм «Пешаход».

28 ліпеня, аўторак

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Начальнік Галоўнага ўпраўлення ваенізаванай пажарнай службы МУС Рэспублікі Беларусь Валерый Астапаў.
8.50 Спажывецкая карзінка.
9.05 Насустрач. «Фантазія-98». Частка 1-я.
9.35 Тураб'ектыў.
10.00 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
10.10 Сяльчане. Дзятлаўскі раён.
10.40 Забаўляльная праграма «Магчыма, звар'яцелі!» (Вялікабрытанія, Аўстралія).
11.10 Бон тон. Тэлечасопіс моды.
11.35 Землякі. Дайджэст.
12.25 Акалада.
13.00 Навіны.
13.10 З фонду БТ. «Калі ж пойдзе снег?»
14.15 Чацвёртае вымярэнне.
14.40 «Макаёнка, 9».
15.00 Навіны.
15.15 «Д'Артаньгаў і тры сабакі». Мультсерыял (ЗША). 3-я серыя.
15.40 Серыял для дзяцей. «Дзяўчынка і акіян» (Аўстралія).
16.05 Пагранічча. Перадача з Гомеля.
16.30 Урокі Н. Наважылавай.
17.00 «Вечар у Паўночных Афінах». Дак. фільм.
17.25 Шматгалоссе. Народы Беларусі: гісторыя, культура, быт.
18.00 Навіны.
18.20 Забаўляльная праграма «Магчыма, яны звар'яцелі!» (Вялікабрытанія, Аўстралія).
18.50 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
19.05 «Сёння з вамі...» Старшыня Ваўкавыскага гарвыканкама Анатоль Зайцаў.
19.40 Калыханка.
20.00 Панарама.
20.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Спікер-хата».
21.10 Музыка без граніц.
21.40 Міжнародныя спартыўныя навіны.
22.00 Госці Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар».
22.35 Экран беларускага кіно. «Выгнаннік».
23.15 «Карамболь» на «Славянскім базары ў Віцебску».
23.35 Беларускі хіт-парад.
23.40 Навіны.
24.00 «Славянскі базар у Віцебску». «Душой исполненный полет». Свята балета з удзелам вядучых салістаў Беларусі, Расіі, Украіны, Эстоніі і Японіі.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Навіны.
8.15 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
9.00 Праграма У. Познера «Чалавек у масцы».
9.45 Смехапанарама.
10.20 Хатняя бібліятэка.
10.30 Адгадай мелодыю.
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Мультсерыял «Цін-Цін ідзе па следу».
14.55 Шчаслівы выпадак.
15.40 Час кахаць у серыяле «Лета нашых надзей».
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Раксалана — палонніца султана».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Алег Стрыжэнаў у камедыі «Яго звалі Роберт».
22.20 Дак. дэтэктыў «Зацьменне» ў Катманду».

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Весткі.
7.45 Мультфільм.
8.05 Праваслаўны каляндар.
8.10 Дыялогі пра жывёл. Дак. фільм «Натуральны адбор».
9.05 «Санта-Барбара».
13.30 Алег Даль, Ірына Купчанка і Юрый Багатыроў у фільме «Адпачынак у верасні». 2-я серыя.
14.45 Мультфільм.
15.40 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
16.30 «Вяртанне». Дак. фільм.
16.55 Красворд.
17.20 Алег Даль, Марына Няёлава, Анастасія Вярцінская і Андрэй Міронаў у камедыі па п'есе Я. Шварца «Цень».
19.35 «Санта-Барбара».
20.35 «Псі-фактар». Тэлесерыял.
21.25 «Славянскі базар у Віцебску». Конкурс маладых выканаўцаў.
23.05 Дзяжурная часць.
23.20 «Славянскі базар у Віцебску». Конкурс маладых выканаўцаў. Працяг.
0.15 «Славянскі базар у Віцебску». Дзённік фестывалю мастацтваў.
0.25 Гукавая дарожка.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.25 Відэапаэзія І. Бунін.
7.35 Спявае А. Барадзіна.
7.50 Д. Сухараў, С. Нікіцін. «А чой-то ты во фраке?» Спектакль тэатра «Школа сучаснай п'есы».
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Музыка з Пецярбурга. «Музыка ў Эрмітажы».
9.45 «Дакумент-анталогія». «Першыя». Дак. фільм.
10.40 Фармат.
11.05 «Актрыса. Тэма кахання». Марына Зудзіна.
11.35 «Мастацтва эпохі Адраджэння». Вядучая — І. Антонава, дырэктар ДМІІ імя А.С. Пушкіна.
12.05 Жывое дрэва рамёстваў.
12.10 І. Бабель. З «Адэскіх расказаў» («Конармія»).
12.35 «Побач з табой». (Праграма аб сацыяльнай адаптацыі інвалідаў).
13.15 Разам з Фафалем.
13.30 «Рамансіяда-98». Гала-канцэрт.
14.30 «Я стваральнік светаў іншых».
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.55 «Лукамор'е».
16.20 «Я садоўнікам нарадзіўся...»
16.30 «Дзіцячы свет». Н. Будзённая.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Да 60-годдзя Пецярбургскага ТБ.
17.25 Ноу-хау.
17.40 Тэатр аднаго мастака. К. Сомаў.
18.00 «Неўскі брыз». Канцэрт, прысвечаны Дню Ваенна-Марскога Флота.
18.35 «Завяшчанне XX стагоддзя». Аўтарская праграма Г. Баравіка. «Апошняе каханне А. Ф. Керэнскага».
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Настальгія па Рыўеры». Дак. фільм.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Ягор Булычоў». Маст. фільм.
22.30 Джазафрэнія.

НТБ

8.05 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Нехта праляцеў над гняздом Баракуды» (ЗША).
9.15 Алена Сафонава ў фільме «Па следу тэлеграфа».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «Процістаянне». Частка 4-я.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет-Біч» (ЗША).
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 Мульці-лета. «Канікулы ў Прастаквашыне», «Старая лесвіца».
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе» (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Дак. серыял «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». «Сатрапы».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Дасцін Хофман і Тэрэза Расел у фільме «Папраўчы тэрмін» (ЗША).
20.45 «Лялькі».
21.50 Гадзіна серыяла «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Нехта праляцеў над гняздом Баракуды» (ЗША).
22.40 Сённячка.
23.15 Кіно не для ўсіх. Сэм Ніл і Грэта Скакі ў фільме «Сельскае жыццё».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Для дзяцей «Свавольнікі».
18.45 Шматсерыйны фільм «Карункі».
20.00 Тэатр Сонца. Клод Жэле.
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Горац».
21.25 Адпачынак і турызм.
21.30 Маст. фільм «Блукаючыя зоркі».

29 ліпеня, серада

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Старшыня Ваўкавыскага гарвыканкама Анатоль Зайцаў.
8.50 Спажывецкая карзінка.
9.05 Насустрач. «Фантазія-98». Частка 2-я.
9.35 Аўта-парк.
9.45 Камп'ютэрны палігон.
10.05 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
10.20 Шматгалоссе. Народы Беларусі: гісторыя, культура, быт.
10.50 Роднае слова. «Кнігазбор».
11.25 Відзьма-нявідзьма.
12.25 «А музыка гучыць...» Выканаўцы аўтарскай песні Барыс і Галіна Вайханскія.
13.00 Навіны.
13.15 Дзённы сеанс. «Пятля». Маст. фільм.
14.25 Музычны салон з Элеанорай Язерскай. «Что в имени тебе моем...» Частка 1-я.
15.00 Навіны.
15.10 Відэакурс французскай мовы.
15.35 «5х5». Інфармацыйна-забаўляльная праграма для старшакласнікаў.
16.05 Серыял для дзяцей. «Дзяўчынка і акіян» (Аўстралія).
16.30 Маналог. Пісьменнік Валянцін Тарас.
17.00 «Сёння з вамі...» Доктар псіхалагічных навук прафесар Якаў Каламінскі.
17.40 Дзённік Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» (вынікі конкурсу).
17.55 Футбол. Кубак чэмпіёнаў. «Дынама» (Мінск) — «Сконта» (Рыга). У перапынку (18.45) Навіны (з сурдаперакладам).
19.50 Беларускі хіт-парад.
20.00 Панарама.
21.00 Урачыстае закрыццё Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Трансляцыя з Віцебска.
23.35 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма.
23.50 Каралеўскае паляванне.
0.30 Навіны.

ГРТ

8.00, 11.00 (з сурдаперакладам), 14.00 (з сурдаперакладам), 17.00, 23.25 Навіны.
8.15 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
9.00 Тэма.
9.45 У свеце жывёл.
10.30 Джэнтльмен-шоу.
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Мультсерыял «Цін-Цін ідзе па следу».
14.45 Класная кампанія.
15.15 Покліч джунгляў.
15.40 Час кахаць у серыяле «Лета нашых надзей».
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
18.00 Футбол. Чэмпіянат Расіі. «Спартак» — «Дынама». У перапынку (18.50) — Добрай ночы, малышы!
19.50 Надвор'е.
20.00 Час.
20.35 Марына Няёлава ў фільме «З табой і без цябе».
20.20 Баскетбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Зборная Расіі — зборная Японіі. Перадача з Грэцыі.

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Весткі.
7.45 Мультфільм.
8.05 Праваслаўны каляндар.
8.10 Маскі-шоу.
8.35 Подыум д'Арт.
9.05 «Санта-Барбара».
13.35 Сяргей Калтакоў і Іван Бортнік у фільме «Люстэрка для героя». 1-я серыя.
14.45 Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
16.30 На дарогах Расіі.
16.45 Красворд.
17.15 Людміла Зайцава і Алег Яфрэмаў у лірычнай камедыі «Дзень добры і бывай».
19.35 «Санта-Барбара».
20.35 «Агата Крысці. Пуаро». Тэлесерыял (Вялікабрытанія).
21.35 «Песні лета» на фестывалі мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».
23.05 Дзяжурная часць.
23.20 «Песні лета» на фестывалі мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Працяг.
0.25 «Славянскі базар у Віцебску». Дзённік фестывалю мастацтваў.
0.35 Жывая калекцыя.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.25 «Ягор Булычоў». Маст. фільм.
8.50 Відэапаэзія. С. Ясенін.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «Дакумент-панарама». «Настальгія па Рыўеры». Дак. фільм.
10.00 Лікі гісторыі.
10.30 «Вясёлыя песні».
10.45 «Час, партрэты лёсы». М. Валконская.
11.05 Не толькі пра тэатр.
11.35 «Мастацтва эпохі Адраджэння». Вядучая — І. Антонава, дырэктар ДМІІ імя А.С. Пушкіна.
12.05 Паклоннікам Тэрпсіхоры.
12.20 Фотапартрэт.
12.30 Лад жыцця.
13.15 Разам з Фафалем.
13.30 «Маладыя таленты». Аўтарская праграма І. Залатускага.
14.15 Свет авіяцыі.
14.45 Без візы.
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.50 «Лукамор'е».
16.10 Міф Д. Пакроўскага.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Акадэмія спорту.
17.30 «Эпізоды з жыцця артыста». С. Рыхтэр. Перадача 1-я.
18.10 Рускі маёнтак. «Графская славянка».
18.35 «Завяшчанне XX стагоддзя». Аўтарская праграма Г.Баравіка «А.Ф. Керэнскі і пярсцёнак самазабойцаў».
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Востраў Аляксандра Сакурава». Фільм А. Янкоўскага «Кіркенесская этыка (І.М. Дзьяканаў)».
20.45 Пасля навін...
21.05 «Мужчынская размова». Маст. фільм.
22.35 Успамінаючы конкурс.

НТБ

8.05 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Знайсці страчанае» (ЗША).
9.15 Наша кіно. Алег Табакоў у фільме «Марк Твэн супраць...»
10.30 Мультфільм «Прыгоды Мурзілкі».
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «Процістаянне». Частка 5-я.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет-Біч» (ЗША).
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 Мульці-лета. «Зіма ў Прастаквашыне», «Лічылка для траіх».
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе» (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Дак. серыял «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». «Смерць за кватэры».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Свет кіно. Марлон Брандо, Том Селлек і Рэчэл Уорд у прыгодніцкім фільме Джона Глена «Падарожжа Хрыстафора Калумба» (ЗША—Іспанія).
21.50 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Знайсці страчанае».
22.40 Сённячка.
23.15—0.05 Футбольны клуб прадстаўляе чэмпіянат Расіі. 18-ы тур.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Для дзяцей «Свавольнікі».
18.45 Шматсерыйны фільм «Карункі».
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Горац».
21.45 Формула бяспекі.
22.15 Корбін Бернсен у баевіку «Памерці не дарэмна».

30 ліпеня, чацвер

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Доктар псіхалагічных навук прафесар Якаў Каламінскі.
8.55 Спажывецкая карзінка.
9.10 [illegible]
9.35 [illegible]
10.20 «Клан». Тэлесерыял (Францыя—Італія). 1-я серыя.
11.20 Каралеўскае паляванне.
12.05 Тэлевізійны Дом кіно.
13.15 Дзённы сеанс. «Пятля». Маст. фільм. 2-я серыя.
14.25 [illegible]
15.00 Навіны.
[illegible]
17.30 Лёс мой і надзея. Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
18.00 Навіны.
18.20 «Клан». Тэлесерыял (Францыя—Італія). 1-я серыя.
19.20 «Сёння з вамі...» Дырэктар комплекса пазашкольнай работы «Золак» Ірына Пятровіч.
19.55 Беларускі хіт-парад.
20.00 Зроблена ў Беларусі. Прадукцыя адкрытага акцыянернага таварыства «Мазырсоль».
20.20 Крымінальная хроніка.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
[illegible]
23.40 Навіны.
23.55 Крок-2. Інфармацыйна-публіцыстычная праграма для моладзі.
0.40 Акалада.

ГРТ

8.00, 11.00 (з сурдаперакладам), 14.00 (з сурдаперакладам), 17.00, 0.05 Навіны.
8.15 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
[illegible]
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Мультсерыял «Цін-Цін ідзе па следу».
[illegible]
15.40 Час кахаць у серыяле «Лета нашых надзей».
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Тэлегульня «Гэтыя забаўныя жывёлы».
19.00 Чалавек і закон.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Ноч над Гаваямі ў вострасюжэтным фільме «Ураган».
22.55 Баскетбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Зборная Расіі — зборная [illegible]

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Весткі.
7.45 Мультфільм.
8.05 Праваслаўны каляндар.
[illegible]
9.05 «Санта-Барбара».
13.35 Сяргей Калтакоў і Іван Бортнік у фільме «Люстэрка для героя». 2-я серыя.
14.45 Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
[illegible]
19.35 «Санта-Барбара».
[illegible]
23.05 Дзяжурная часць.
[illegible]
0.55 Брыжыт Бардо ў меладраме Жана Люка Гадара «Пагарда» (Францыя).

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.25 «Мужчынская размова». Маст. фільм.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Міф Д. Пакроўскага.
9.50 Два Уладзіміры ў пошуку святла.
10.10 Акадэмія спорту.
[illegible]
11.05 Рускі маёнтак. «Графская славянка».
11.35 «Мастацтва эпохі Адраджэння». Вядучая — І. Антонава, дырэктар ДМІІ імя А.С. Пушкіна.
[illegible]
13.15 Разам з Фафалем.
13.30 «Пра Міхаіла Зошчанку». Аўтарская праграма І. Залатускага.
[illegible]
15.55 «Лукамор'е».
16.15 Жывое дрэва рамёстваў.
[illegible]
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Авангард». (Авангарднае мастацтва ў Пецярбургу).
[illegible]
19.10 Цуд-казка.
19.50 «Выбранае-2000». Частка 2-я.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Злачынства і пакаранне». Маст. фільм. 1-я серыя.

НТБ

8.10 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Зацьменне» (ЗША).
9.15 Наша кіно. Івар Калнынш, Інакенцій Смактуноўскі, [illegible]
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «Процістаянне». Частка 6-я.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет-Біч» (ЗША).
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.20 Праграма для дзяцей «Вуліца Сезам».
15.50 Мульці-лета. [illegible]
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе» (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Дак. серыял «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». [illegible]
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 [illegible] «Адступнік» (ЗША).
21.50 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Зацьменне» (ЗША).
22.40 Сённячка.
23.15 [illegible]

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Для дзяцей «Свавольнікі».
18.45 Шматсерыйны фільм «Ігракі».
20.00 Навіны «К-відэа».
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Горац».
21.45 Муз-парад.
22.00 Джон Траволта ў маст. фільме «Ідэал».

31 ліпеня, пятніца

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Дырэктар комплекса пазашкольнай работы «Золак» Ірына Пятровіч.
8.50 Спажывецкая карзінка.
9.05 Пераход. Перадача для падлеткаў.
9.30 Вас выклікае Спартландыя.
10.15 Лёс мой і надзея. Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
10.45 «Клан». Тэлесерыял (Францыя—Італія). 2-я серыя.
11.55 Тэлевізійны Дом кіно.
12.25 «А музыка гучыць...» Песні Э. Ханка і А. Пахмутавай.
13.00 Навіны.
13.10 Дзённы сеанс. «Пятля». Маст. фільм. 3-я серыя.
14.15 «Дзяўчынка на шары і яе бацькі». Расказы пра цырк.
15.00 Навіны.
15.10 Відэакурс французскай мовы.
15.35 Серыял для дзяцей. «Дзяўчынка і акіян» (Аўстралія).
16.00 Радавод. Абрадавы фальклор Тураўшчыны.
16.30 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
17.00 Урокі Н. Наважылавай.
17.30 «Песні нарачанскай хвалі». Рэспубліканскае свята народных хораў.
18.00 Навіны (з сурдаперакладам).
18.20 «Клан». Тэлесерыял (Францыя—Італія). 2-я серыя.
19.25 Беларускі хіт-парад.
19.30 «Сёння з вамі...» Мастацкі кіраўнік Мінскага Малога тэатра Ігар Забара.
20.05 Абібок.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Банка коміксаў».
22.15 Н. Кідман і А. Болдуін у маст. фільме «Зло» (ЗША).
24.00 Аўта-парк.
0.10 Навіны.
0.25 КВЗ. Кубак Беларусі.

ГРТ

8.00, 11.00 (з сурдаперакладам), 14.00 (з сурдаперакладам), 17.00, 23.20 Навіны.
8.15 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
9.05 Клуб падарожнікаў.
9.55 Смак.
10.15 Хатняя бібліятэка.
10.25 Іграй, гармонік любы!
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Фільм-казка «Востраў на даху свету».
15.55 Вуліца Сезам.
16.25 Алег Газманаў у праграме «Паддашак Фруціс».
17.20 «Раксалана — палонніца султана». Серыял.
18.05 Надвор'е.
18.10 Здароўе.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Каломба ў дэтэктыве «Сапраўдны сябар».
22.35 Погляд.
23.30 Баскетбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Зборная Расіі — зборная Пуэрта-Рыка.
0.35 Начная кіназала. Баявік «Японскі гарадавы».

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Весткі.
7.45 Мультфільм.
8.10 Праваслаўны каляндар.
8.15 «Палон дракона». Дак. фільм.
9.10 «Санта-Барбара».
13.30 Радыён Нахапетаў і Рустам Сагдулаеў у лірычнай кінааповесці «Пяшчота».
14.45 Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
16.30 Каханне з першага погляду.
17.00 «Лабірынт». Іграввое забаўляльнае шоу.
17.25 Алег Стрыжэнаў, Людміла Максакава і Леанід Кураўлёў у меладраме «Непадсудны».
19.35 «Санта-Барбара».
20.35 Сам сабе рэжысёр.
21.10 «Гарадок».
21.40 Мюзікл Алана Паркера «Багсі Мэлоун» (Вялікабрытанія).
23.05 Працяг фільма «Багсі Мэлоун».
23.35 Дзяжурная часць.
23.50 Джулі Крысці ў псіхалагічнай драме «Міс Мэры».

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.25 Музычны экспромт.
7.35 Пагаворым пра Малы...
8.15 Станіца Лонданская.
8.45 «Авангард». (Авангарднае мастацтва ў Пецярбургу).
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 М. Горкі. «Маці здрадніка» («Казкі пра Італію»). Выконвае Л. Гурчанка.
9.35 Канцэрт аркестра «Маладая Расія». Дырыжор М. Гарэнштэйн.
10.15 Да 60-годдзя Пецярбургскага ТБ.
10.30 «Старое танга». Інакенцій Смактуноўскі.
11.05 «Маскоўскія пенаты». Браты Кірэеўскія.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Мастацтва эпохі Адраджэння». Вядучая — І. Антонава, дырэктар ДМІІ імя А. С. Пушкіна.
12.15 Маладыя музыканты на радзіме Шапэна.
13.15 Разам з Фафалем.
13.30 М.В. Гогаль. «Мёртвыя душы». Аўтарская праграма І. Залатускага.
14.15 Жывое дрэва рамёстваў.
14.20 «У засені дружных муз». Я. Баратынскі.
14.45 Крэда.
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.55 «Лукамор'е».
16.15 Тэатральная правінцыя?
16.40 Клавір.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Царская ложа». Фестываль «Белыя ночы».
17.50 Дак. фільмы «Авіямарш», «Калі пачынаецца вечар».
18.35 «Акно». Аўтарская праграма В. Качана (пра В. Шандаровіча).
19.00 Мультфільм.
19.10 Цуд-казка.
19.50 «Тут шумяць чужыя гарады». Паэт Іван Савін.
20.00 «Пра «Арэстэю», Штайна і саміх сябе».
20.45 Пасля навін...
21.05 «Злачынства і пакаранне». Маст. фільм. 2-я серыя.

НТБ

8.05 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
8.25 «Рускі век». Віталь Гальданскі ў размове з Андрэем Караулавым.
9.15 Тэлегульня «Ключы ад форта Байяр» (Францыя).
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар успамінае: «Процістаянне». 7-я частка.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет-Біч» (ЗША).
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.20 Дог-шоу «Я і мой сабака».
15.50 Мульці-лета. «Куды ідзе сланяня», «Прывітанне мартышцы», «А раптам атрымаецца».
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе» (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Футбольны клуб.
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.30 ВасільЛіванаў, Віталь Саломін і Рына Зялёная ў фільме «Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана». Фільм 2-і, «Кароль шантажу». 1-я серыя. «Смяротная схватка». 2-я серыя.
21.30 Дэтэктыў. «Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана». Фільм 2-гі. «Паляванне на тыгра». 3-я серыя, заключная.
22.50 Шоу Мікалая Фаменкі «Імперыя страсці».
23.30 Ток-шоу «Прыцемкі».

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Прыгодніцкі фільм «Апалон-11».
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Горац».
21.45 Муз-парад.
22.00 Фантастыка на экране. Маст. фільм «Тэрмічны злачынец».

1 жніўня, субота

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.20 Серыял па выхадных. «Чатыры танкісты і сабака» (Польшча).
9.15 Здароўе. Тэлечасопіс.
9.50 Існасць. Духоўная праграма.
10.15 Тэлевізійны Дом кіно. «Кінатаўр-98». Перадача 1-я.
10.45 «Усё нармальна, мама!»
11.20 Камп'ютэрны палігон.
11.40 Вяршыня свету. Тэлевікторына.
12.05 Зроблена ў Беларусі. Прадукцыя адкрытага акцыянернага таварыства «Мазырсоль».
12.20 А. Сафонава і І. Калнынш у маст. фільме «Двое пад адным парасонам».
13.50 Чацвёртае вымярэнне. Клуб аматараў коней «Продыус».
14.15 Тэлеспорт.
15.00 Навіны.
15.20 «Юбілейныя канцэрты народнага артыста Беларусі М. Казінца».
16.00 «Дрэва жыцця». Тэленарыс пра сям'ю Сілівончык—Чарновых (г. Гродна).
16.25 Ток-шоу «Гэта мая работа». Да Дня дэсантнікаў.
17.00 «Пункт адліку». Маст. фільм.
18.35 Беларускі хіт-парад.
18.50 «Попел спаленай вёскі». Тэленавела.
19.00 «Магістр лялечнага тэатра». Народны артыст Беларусі Анатоль Ляляўскі.
19.50 М. Равель. «Абуджэнне». Харэаграфічная мініяцюра.
20.05 Ток-шоу «Карамболь» з удзелам Канстанціна Нікольскага.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.50 Ж. Габен у маст. фільме «Святы год» (Францыя—Італія).
23.25 Трэці тайм.
23.45 Відзьма-нявідзьма.

ГРТ

7.00 Леў Прыгуноў у прыгодніцкім фільме «Чортаў тузін».
8.30 «Пеўнік — Залаты грабеньчык». Мультфільм.
8.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.00, 14.00 (з сурдаперакладам), 17.00 Навіны.
9.10 Хатняя бібліятэка.
9.30 «Ранішняя пошта».
10.05 «Каламбур».
10.40 Смак.
11.00 Вяртанне Траццякоўкі. Гісторыя аднаго шэдэўра.
11.25 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
11.45 Яўгенія Глушанко ў фільме «Упершыню замужам».
13.25 Леў Нікалаеў у праграме «Цывілізацыя».
14.20 Баскетбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Зборная Аргенціны — зборная Іспаніі.
15.15 У свеце жывёл.
15.50 Мультфільм.
16.15 Як гэта было. «Ураган у Маскве» (1998 г.).
17.15 Надвор'е.
17.25 Джэнтльмен-шоу.
17.55 «Залатая серыя». Барыс Галкін і Міхаіл Валанцір у баевіку «У зоне асаблівай увагі».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Луі дэ Фюнес у камедыі «Жандар у спадніцы».
22.40 «Калекцыя Першага канала». Камедыя Вудзі Алена «Кулі над Брадвеем».

Расія

7.00 Аляксей Баталаў, Павел Луспекаеў, Валянцін Нікулін і Рына Зялёная ў кіназказцы «Тры таўстуны».
8.30 «Лабірынт». Іграввое забаўляльнае шоу.
8.55 Добрай раніцы, краіна.
9.45 Красворд.
10.15 Пошта РТР.
10.40 Каханне з першага погляду.
11.05 Подыум д'Арт.
11.35 Хатні ачаг.
12.00 Тыдзень у Санта-Барбары.
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 Людзі і грошы.
14.00 Федэрацыя.
14.50 Вашы любімыя мелодыі.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.25 «Арэна».
15.55 Футбол. Чэмпіянат Расіі. «Зеніт» — «Ротар».
17.55 Мая сям'я.
19.35 Аляксандр Дзям'яненка, Аляксей Пятрэнка і Ганна Назар'ева ў крымінальнай камедыі «Гульня на мільёны».
21.25 Музычны рынг — новае пакаленне. Кабарэ-дуэт «Акадэмія». Лаліта супраць Сашы.
22.55 Адамаў яблык.
23.20 «Скорасць». Кальцавыя аўтагонкі.
23.40 Эратычная драма «Любоўныя мроі Эдгара М.» (Італія—Балгарыя).

Культура

9.10 «Дыяпазон». «Дарога да зорак». Навукова-папулярны фільм.
10.10 Дзіцячае ТБ. Казка «Разабела і троль». Частка 1-я.
10.35 Пецярбургскі гурмэ.
10.55 Век кіно. «Аляксандр Неўскі». Маст. фільм.
12.45 Артадокс.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.15 «Акварыум». «Кругер». Дак. фільм.
13.40 «Графіня Эльвіра». Тэлефільм з цыкла «Старонкі тэатральнай пароды».
14.30 Чароўны чамадан.
14.45 «Успышка». Навіны кіно.
15.05 «Паэт у Расіі больш, чым паэт». Аўтарская праграма Я. Еўтушэнкі.
15.30 «Хто там...» Праграма В. Верніка.
16.00 Музыканты ўсміхаюцца.
16.30 «Асабістая справа». З. Цэрэтэлі.
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 «Блеф-клуб». Забаўляльная праграма.
17.50 Мікрафон уключаны!
18.05 «Дзядзька Ваня і іншыя». Праграма з удзелам Я. Шыфрына.
19.00 Цуд-казка.
19.10 Мультфільм.
19.20 «Лёс, лёсам, пра лёс». «Хронікі Святаслава Рыхтэра». Дак. фільм.
20.40 Тэатр «Актаэдр» Гедруса Мацкявічуса.
21.20 «Багема». «Багема Нью-Йорка».
22.05 Айчынная фільматэка. «Гамбрынус». Маст. фільм.

НТБ

7.00 Ранішні сеанс. Вера Марэцкая ў фільме Марка Данскога «Сельская настаўніца».
8.45 Мультфільм «Апошнія чараўнікі».
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
9.30 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Конан». Заключная серыя.
10.45 Ад «Вінта»!
11.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 Наша кіно. Ігар Кастапеўскі ў дэтэктыве «Памылка Тоні Вендзіса».
13.40 Мультфільм «Васіліса Прыгожая».
14.00 На Гульнях добрай волі.
15.15 Свая гульня.
15.45 Суд ідзе.
16.40 Серыял па выхадных. «Паліцэйская акадэмія» (ЗША).
17.30 Дог-шоу. «Я і мой сабака».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Прэмія «Оскар». Джын Хэкман і Рой Шайдэр у баевіку Уільяма Фрыдкіна «Французскі сувязны».
20.45 Лялькі.
21.35 Наша кіно. Сямён Фарада, Міхаіл Какшэнаў, Наталля Крачкоўская і Леанід Кураўлёў у камедыі «Рускае цуда».
23.00 «Пра гэта». Ток-шоу.
23.40 Футбольны клуб прадстаўляе чэмпіянат Расіі. 19-ы тур.

8-ы канал

15.00 Джойс Майер. «Жыццё ў слове».
15.30 Маст. фільм для дзяцей «Качэнка і прывіды». 1-я серыя.
17.00 Дак. фільм «Кіпцюр і зуб».
18.30 Серыял для падлеткаў «Касмічны патруль».
19.55 Адпачынак і турызм.
20.00 Крымінальная драма «Знікшая ўначы», 1-я серыя.
21.30 Вечарніца.
21.45 Суперзоркі Галівуда. Жан-Клод ван Дам.
22.15 Маст. фільм з удзелам ван Дама.

2 жніўня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.20 «Чатыры танкісты і сабака» (Польшча).
9.15 Усё пра ўсё. Інфармацыйна-пазнавальная праграма для дзяцей.
9.40 Тураб'ектыў.
10.05 «Усё нармальна, мама!»
10.40 Арсенал. Праграма пра армію.
11.05 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
11.35 Насустрач. «Ала Ігумнава і яе капэла» (г. Брэст).
12.25 Н. Фацеева і Д. Спетару ў маст. фільме «Песні мора».
13.40 Алімп.
13.55 Сяльчане. Нясвіжскі раён.
14.20 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
15.00 Навіны.
15.20 «Прызначана лёсам — мора». Саюз ваенных маракоў Беларусі.
16.00 АРТ-клуб. Акцёры Віцебскага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Коласа Е. Шыпіла і Г. Шацько.
16.35 Тэленавігатар.
17.00 Запрашэнне. Нядзельны вечар з Валерыем Дайнекам.
17.55 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Тарпеда» (Мінск) — «Дынама» (Мінск). У перапынку (18.45) — Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Тэлебарометр.
21.05 Стадыён.
21.30 «Сінема». Маст. фільм І. Бергмана «Персона» (Швецыя).
23.00 Прэм'ера песні.
23.15 «У джазе толькі дзяўчаты».
23.45 «Бархатны сезон».

ГРТ

7.00 Міхаіл Пугаўкін у музычнай камедыі «Ах, вадэвіль, вадэвіль...»
8.15 Лота-Мільён. Спортлато.
8.30 «Дысней-клуб»: «Качыныя гісторыі».
9.00, 14.00 (з сурдаперакладам), 0.20 Навіны.
9.10 «Бесталковыя нататкі» Дзм. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 Армейскі магазін.
11.30 Іграй, гармонік любы!
12.00 Сялянскія ведамасці.
12.30 Серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
13.25 Смехапанарама.
14.20 Клуб падарожнікаў.
15.05 Футбольны агляд.
15.40 «Дысней-клуб»: «Новыя прыгоды Віні-Пуха».
16.05 «Дысней-клуб»: «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу».
16.35 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кола гісторыі».
17.20 Таццяна Бурэ ў праграме «Жаночыя гісторыі».
17.50 Надвор'е.
17.55 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
18.20 «Залатая серыя». Барыс Галкін і Міхаіл Валанцір у баевіку «Ход у адказ».
19.55 Кінаафіша.
20.00 Час.
20.35 Ален Дэлон і Клаудзія Кардынале ў фільме Лукіна Вісконці «Леапард».
23.40 Баскетбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Перадача з Грэцыі.

Расія

7.00 «Чырвоная кніга». Экалагічная экспедыцыя РТР.
7.30 «Служу Айчыне!»
7.55 Раніца селяніна.
8.25 Своечасова.
8.55 Добрай раніцы, краіна.
9.45 Сам сабе рэжысёр.
10.15 Рускае лато.
10.55 «Аншлаг» і Ко.
11.45 Свет кніг з Леанідам Кураўлёвым.
12.00 Тыдзень у Санта-Барбары.
13.00, 19.00 Весткі.
13.30 «Славянскі базар у Віцебску». Гала-канцэрт, прысвечаны творчасці М. Фрадкіна.
14.55 «Закон і парадак». Тэлесерыял (ЗША).
15.45 Прагноз надвор'я.
14.50 Дыялогі пра жывёл. Дак. фільм «Натуральны адбор».
16.50 Зусім сакрэтна.
17.45 Старая кватэра.
19.35 Сусветны бестселер на экране. Настасся Кінскі ў фільме «Кальцо» паводле рамана Даніэлы Сціл.
21.25 «К-2» прадстаўляе: Леанід Браняві ў праграме «Калізей».
22.10 Меладрама «Лета кахання» (Польшча).

Культура

9.00 Праграма перадач.
9.10 Дзіцячае ТБ. Казкі Аляксандра Роу. «Марозка». Маст. фільм.
10.35 Мультфільм.
10.50 «Кансіліум». Навукова-папулярная праграма на медыцынскія тэмы.
11.15 Ток-шоу «Наўздагад». Н. Гундарава.
11.45 Прыгоды і вандроўнікі. «Йеллоустоун» (з цыкла «Нацыянальныя паркі Амерыкі»).
12.15 У трыдзевятым царстве.
12.40 «Я помню чудное мгновенье». Рамансы М. Глінкі ў выкананні Г. Вішнеўскай.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.15 «Вампука — прынцэса афрыканская». Тэлефільм з цыкла «Старонкі тэатральнай пароды».
14.05 Пра фота.
14.35 Нязгасныя зоркі. «Сяргей Лемешаў». Перадача 3-я.
15.05 Міжнародны агляд.
15.45 «Старое танга». «Пігмаліон і яго Галатэя». Вядучы А. Бялінскі.
16.15 Кніжная скарбніца.
16.30 Парадоксы гісторыі. «Трагедыя Ісаакіеўскай плошчы».
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Ціхі вечар.
17.40 «Pro memoria». «Дзень нараджэння». Відэафільм.
18.10 «Пра тых, каго памятаем і любім». М. Болдуман.
18.55 Цуд-казка.
19.10 «Тэлебачанне — любоў мая». «Музыка на ТБ». Частка 1-я.
20.05 «Парыж». Дак. фільм.
21.25 «Вівальдзі аркестр» у Царыцыне.
21.55 «Упаўшыя з неба». Маст. фільм.

НТБ

7.00 Камедыя «Дзяўчына спяшаецца на спатканне».
8.05 Мультфільм.
8.30 Мультсерыял «Супермен».
9.00 Сёння раніцай.
9.15 «Залаты грамафон».
9.30 «Вуснамі дзіцяці».
10.00 Мультфільм «Чыпаліна».
10.45 «Ад «Вінта»!
11.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 Марчэла Мастраяні ў камедыі «Сёння, заўтра, паслязаўтра».
13.05 Лепшыя цыркі свету.
13.30 Дак. серыял «Любоўныя гісторыі, якія ўзрушылі свет». 3-я серыя. «Грэта Гарбо і Джон Гілберт».
14.00 «Рускі век». Раман Віктюк у размове з Андрэем Караулавым.
14.30 На Гульнях добрай волі.
15.15 Тэлегульня «Ключы ад форта «Байяр» (Францыя).
17.05 Серыял па выхадных. «Паліцэйская акадэмія» (ЗША).
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Джын Хэкман і Бернар Фрэсан у баевіку Джона Франкенхеймера «Французскі сувязны-II» (ЗША).
21.35 Наша кіно. Алена Якаўлева, Ірына Разанава і Інгеборга Дапкунайтэ ў фільме «Інтэрдзяўчынка».

8-ы канал

15.00 Праграма з Рыкам Рэнерам.
15.40 Маст. фільм для дзяцей «Качэнка і прывіды», 2-я серыя.
17.00 Мульт-планета.
18.15 Калекцыя 8-га тэлеканала... Ул. Праснякоў.
18.30 Серыял для падлеткаў «Касмічны патруль».
19.55 Аўтамабілі і запчасткі.
20.00 Крымінальная драма «Знікшая ўначы», 2-я частка.
21.30 Вечарніца.
21.45 Навіны «К-відэа».
22.15 Нядзельны фільм.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zvyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 80.755. Індэкс 63850.
Зак. № 4382.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12